

308659

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్నవట్టణము 1915 నం. డిసెంబరు నెల 9 వ తేది గురువారము

NO 214

నంబరు. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర మాగ్గశిర శుద్ధ తృతియ ౩.

సంచిక ౨౧౪

గాంధర్వ ప్లాటు హార్మోనియములు

హిందూస్థాని కర్తాటక కీర్తనలు తగినట్లుగా ప్రత్యేకముగా రాయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హార్మోనియములు తప్పకరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మాకద్దర 17-ల మొదలు ఆనేకయితర హార్మోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హార్మోనియంవాయించ నేర్చుకొనటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాక్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు విశేషముగా ఖర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోవకు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోషకు, సింగరు, రాలీ, సన్, హంబరు, బ్రయింపు నైకల్లు కావలసినవారు మాకు వ్రాయును. చుద్రాను ప్రోర్ను సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, చుద్రాను

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 గురు జనముయొక్క మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫ం 7-30 వ కాకినాడలో పూర్తిచూపింపబడెడి కచ్చేరికి నెరుటనున్న మోటారు ట్రాక్కింట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 వ చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 వ బయలుదేరి ౫ం 12-30 వ కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫ం 1-30 వ కాకినాడలో బయలుదేరి ౫ం 2-50 వ దాగ్గోరాను చేరి, తిరిగి ౫ం 3-20 వ అక్కడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 వ కాకినాడ చేరును. నలుగురు యొక్క మామూలు మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము వలయువారికి మాకద్ద సిద్ధముగానున్నవి. శ్రేష్టతన్నియొకరినవారికి పంపబడును. రంగూను టేకుకలక అంగా ఫలకలు రవునకట్టు కమ్ములు వగయిరా పూర్వముకంటె ధగలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాము.

Telegraphic Address :—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

అమృతాంజనం.

అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. ప్రతియింట నుండదగినది తలనొప్పి, వాయువునొప్పలు క్లిష్టహాట్లు, పక్షవాతములు వీటికి దివ్యమృతము చక్కని డబ్బీతో సహా సిసా 1-3 0-8-0 అమ్ములు

అమృతాంజనము డిసెం, 7, తంబుకెట్టివీధి చుద్రాను.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దలొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినది. డిసెంబరు నెల 31 వ తేది లోపుగ నొకసారిగ నామగ రూపముల విలువగల మామందుల నొనవారలకు క్యాలండరుచిత్రముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణచిబిడి పంపవలయును. ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము	పండ్ల పాడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సిసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆనేక చోట్లలో విక్రయించబడును. అమృతాంజనము డి. పో, 109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబుకెట్టివీధి, చుద్రాను.

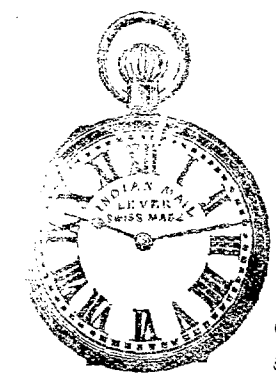
ఈ రూపములను క్యాలండరులు కొద్దికొద్దిగా చుట్టించబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాశంకము గలవారికి.

వనోపధి సారసవరిలా

(28) ఇది జేహనునందులు నెత్తురుగడ్డలను మాయము పడల చచ్చుకొగములను వాగుజేయును. క్లిష్టహాట్లు, పాతికా ముట్టుపోట్లు నొసుపట్లు, రక్తవికారములనుగలిగిన అన్ని రోగములను దీరివలన నయిచును. ఇదిచర్మమునకు గాంధీనికరించును. వాడితింటి పులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురు పుష్టికలిగి చచ్చిపోయిన, దీనివలన కలిగినవలకు బలము, అశోగ్యములగును. ఒక సిసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మోహము గనుపించును. రెండు సిసాలు వాడిన తోడనే శరీరము వ్యాధియగును. సీసా వెల రూ 1-4-0. కుమ్మకుమందు!—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా శాగుచేసి రోగమును కురుచును. భారతనుభవల్లి కాగు అకు మందు) నాగల్లితైలము వైపులకు మందు. ఈరెండుకనీ వెలనొకటిను నరపోయించు కె. 0-10. వ్రాపైరు:- వి. డి. సావంత్, గళక, వనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది. చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.

ఇది మా కొంతకే సిద్ధపరచబడినది. కాత్తన నెలకొద్దకండగా వెల స్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనభవమున నెలియును. దృఢమైన సామానులకేరే జేసుబడి డబ్బు ఫ్రాగ్ అను గ్లాసుదూము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. గడియారము వెట్టినై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టినైవల గ్యారంటీ

పత్ర మతికించి యుండును. ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము తేది వెల 2-8-0 చిరునామా:—సుప్రీయరువాచ్ కంపెనీ. పోస్టుబాక్సు నెం 167 చుద్రాను.

మన శత్రువులు.

ఇంటి పొగచుట్టు, సిగరెట్లు, కల్లు, పానాయము, కాఫీ, టీ, పల్లెరుంగు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను నూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు 82 పాతములుగా విభజించబడినది. 0-5-0 గొతము బుద్ధులను వెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

వీరిని గురించి యాదీత తెలివితలు తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమున విమానముల నిర్మాణము, అవి అకనుకునంబయివిభజి, వీరినిగూర్చి భేదములు చక్కగా వివరించబడినవి. విమానములకును అవి వాడుకలకును వెల 0-8-0 చాలవల్లి రామమూర్తిగారు, టీ. చతుర్విదునుకాశే, బొంబాయి.

గోదావరి డెల్టా కాల్యలు.

ఒక డెల్టా భూస్వామి కాకినాడనుండి పూర్వీకుని గ్రామమునకు వెళ్ళుచున్నాడు.

రెండు జూదారముల వడుమనున్న భూములను, దీనిని బియ్యమునకు తమ పంటయందు వాడవలెనని యొక జూదారముకింద చేర్చుకొను భూస్వామియొకరు దానివలన సమగ్రముగా కలగజేసి దీనిని తెలిసిన పాత రయితో గోదావరి జూదారముకింద కాయకట్టున కట్టి దానిని నుండవలెను. ఒకరు గురు గాతరమై తన సొంత డెల్టానుండి నీటిని తీసి సాగునీరుగా ఆపకట్టలు నిర్మించి నీటిని పొలములకు పంపించుచున్న దిగ్గజము లనేకములు కలవు. ముందు కాల్యలై యీ తొట్టెలవేసి యెడల, పెద్దభండ మంతయు నులభముగా నగుచుండి కాబాలియందగా, దూరపు పంటకాల్యముండి మట్టు పరిసరము బోరులపంటమట్టుతిరిగి నీరునప్పులుల తూర నిచ్చిరి. దిగ్గజము యాధారములను రయితలకు లభ్యము గావించుచుండుట తగును. ఇట్టి పంటయందులను సాగునీరు కొట్టిన సాయపు పాముల దొరతనమువారే ఏర్పరచుకొనినప్పుడు యిటుల కష్టవిధానములై యుండవలెనని వారకుగుట తరచును. దీనిని వారకులు గమనింపవలెను.

అన్ని పొలములకు నీరు సరిగా పోయెదలను తగ్గితి సూరవద్ద కావలసినంత నీటినిట్లు ముండవలెను. ప్రతితూరకట్టి పొలములకు లెక్క నుంచుడలెను ఒకరుగిర్ల నాబ్బాపించిరిని విండుము. ఇంత యుండవలసినట్లు లెక్కచేయబడినట్టి యి, ఇంత కావలసినది నిర్ణయించబడినట్టి యి నీటికట్టును, తూరలవద్ద లేదని పరీక్షించి కలగజేసి పంపించు, తూరము నిర్మయించు ములు బాధకములు కావలసినట్లు వానిముందు చాలినంత నీటిని బ్రాహ్మింపజేయుటకు సరికాదును యిట్లుంపవలెను. దీని యందు లోపమున్నప్పుడు పంటయందు నీరుండకపోవుటకలగజేయు కలగజేయుచు చాలకపోవుట కారణమో, కావలసిన పావును నిలువ లేకపోవుట కారణమో గలదు చెప్ప జాలదు. తూర కలగజేయుచు నిర్ణయించిన యుద్ధాగ్రీయులయందీ బాధ్యత యున్నది. పెద్దతూర కావలసిన యుద్ధాగ్రీయులకున్న రెండవదారి రయితలకు చెలియును. నీటిపావున క్రమముగా కాల్యలలో నిలువజేయెడల తూరలవలెనామము కొన్ని నోట్లు మాట్టుట కావలసికలగజేయు. ఈ రెండును కొన్ని నోట్లు కావలసికలగజేయు. మరికొన్ని నోట్లు పెద్దతూర నిచ్చిన పక్షమున పని జరుగవలెను. దీనిపట్ల మెంటువా రీనిషయమున తగ్గిధానువులై, కలగజేయుచు పంటపండియెడల రయితల సంకటములు సుఖముగా దొలగిపోవలెను.

మురుగు కాల్యలు.

గోదావరి సరస్వతి జనుప్రదమగుటకు పంటకాల్యల గర్భమును మొకచో నున్నచును పంట కాల్యలలోనికి భూగర్భమువలె ననదనవలసినట్లును పొలములలోని పొరుగునీటిని వదులుటకు నీటిని పంపించుచున్నట్లును నిర్ణయించుకొని ముందటితరగతి పొలములను పెద్దకట్టల కట్టించి ముందటితరగతి పంటయందు ముందు ముందు నీటిని పంపించుచున్నట్లును నాటికనది యెడల గుటకు నీటికట్టలను నిర్మించుచు ముందునున్నట్లు మార్గములు నిర్మించుటకు సంకటములు. మురుగు కాల్యలను పెద్దకట్టలవలె లాభముగా చేయు. కలగజేయుచు వారినిగురించి క్రొత్త పనింపవలసినట్లు ఇంగ్లీషుకు యుద్ధాగ్రీయులై చెప్పవలసినట్లు కలగజేయు. విషయము విషయము. మురుగు కాల్యల కలగజేయుచు లాభము మున్నగుచు రూపము. మురుగు కాల్యలు పంటకాల్యలలోనివిగా భావించుట కాని పానికి భిన్నములు కావు. పల్లపు పొరుగునీరు కచ్చిన పావును, పంట కాల్యలను మురుగు కాల్యలను ప్రయోజనములకు వచ్చినదని గ్రహించవలసినట్లు వింతగలగజేయు. ప్రజలముగ్ధులైనట్లును పంటయందు ముందు ముందు యుద్ధము చేయవలసినట్లును వచ్చినప్పుడు కొంతవలగమును సువిధములు కావలయును. పల్లపు పొరుగునీరు నీర్నిచ్చుచు మురుగునీరు దానిని కొంత పోషించును. ఇది ప్రకృతినిష్ఠము. పల్లపు పొరుగునీరు, మురుగు నీటి పావుల దల యింక నీర్నిచ్చు సుఖమున్నది. ఒకటిగా రెండవది ముందు రెండవది. వారి లాభములు నిలుపుకొనుచు చాలించి మురుగు నీటి సుఖములను వచ్చి చేయవలెను. ప్రతిపంట కాల్య దాని పిల్ల కాల్యలు మురుగు కాల్యలలో సంక్రమించును. పెద్దకాల్యలలో నీరు మురుగు కాల్యలలో పడుటకు పొట్టు కలిగించు కట్టి నారు. అట్టి పొట్టునీరు వడెకు మురుగు కాల్యలు మేలుచేసినను నీకట్టువలెను పంటకాల్యలకు పిల్ల కాల్యలవలన సరిగా పని జరుగవలెను 1908 వ సంవత్సరమువరకు పంటయందున్న

తాటి తూరల సంకుల పద్ధతిని వ్యవసాయము జరుగుచున్నప్పుడు పంటకాల్యలు వానిని పట్టి త్రవ్వబడిన పిల్లకాల్యలు ఎక్కువపాటుగా లోతుగా నుండెడివి. తాటితూరలయొక్క పెద్దకట్ట వారముగుండలో త్రవ్వబడినట్లుగా నీటిపెద్దకట్ట పుడినట్లుగా రయితలు తమ పొలములలోని మురుగునీటిని నవలీలగ బంపుచుండెను. ఏటేట ఒండుమన్నును కాల్యగర్భమునుండి త్రవ్వ వానిని లోతుగా చేయుచుండుటవలన వంతులులేని దిగులులలో పంటకాల్యలే మురుగు కాల్యలుగా పరిణమించుచుండెను. ఇచ్చటి పల్లపు పొరుగునీరు యెక్కటులను పట్టి పెద్దకాల్యలయొక్కయు పంటకాల్యలయొక్కయు గర్భములను మొకచోటి పాటులను చుట్టిచేయుచు పంట జనుప్రదము కావలెను. ఈచోట్ల కాల్యలను మొకచోటి నీటి పాటులను తప్పించి చాలా కై వారముల తూములనిచ్చి తమ మున్నోర్లమును స్థిరపరచి యిట్లు పంటలకు నులభముగా రయితలకు పంపించుకొని మురుగు పూర్వపు పాడుక యుగంలెను. కావున పూర్వపు పద్ధతికన్న నిష్పటిపద్ధతివలన నిష్పటి మురుగు కాల్యల పనితీరు సహజమనీతియందగుచుండును గాక క్రొత్తయెడల కాల్యలను త్రవ్వించవలసినజూయవచ్చును.

మునుపు పంటకాల్యలలో మట్టినిత్రవ్వటకు కష్టములగుచుండెను విస్తారధనము నిపుడు మురుగు కాల్యలలోని బురదను తీసికొనుటకు సువయోగించినయెడల మాత్రపద్ధతి తనవలెంబకులన పొందవలెను. పెద్దకాల్యలు పిల్లకాల్యలు మొకచోటిగా నుండుగాక మురుగు కాల్యలు లోతగుటకును పాధసభూతమగు. మురుగునీటిని సుపాయములు లేని పల్లపు పొరుగునీరు ప్రవేశములందు కాల్యలను వచ్చునీరు పొలములలో నిలిచి పోయి గుడ్డగాను ముళ్ళు పోయి అను రెండువిధముల నారువులును. ఇందు మొదటిది గుడ్డగా నుండు పచ్చగ నుండుగ్రామముండి దళసరిగుడ్డచేలికవలె తేలికట్టును. రెండవది యగు ముళ్ళు పోయి ముందటికవలె ప్రాకర ప్రతికలుపుకట్టలచేర్చు పొరుగు. ఈ రెండువిధములగు నారులును ఊర్ములు ముగిసిన యొకటి రెండు నెలలలో మురుగునీరు పోవుటకు సుపాయములు లేక నీరునిలిచిపోయిన పొలములలో తలచువును. ఇందు రెండవది పొలమున కెక్కువపాని గల్గించును. ఏలయినగా వరి మొక్కకు కావలసిన భూమిలోని సారమును దాని చేర్చుకొని లోనికి వరిని తేల్చివారిని మొక్క నిచ్చగించును. కొన్ని వేళ్ల వరివెళ్ళు చేయకపోవుటకు కలదు. అది తొలగిపోయినట్లు నొకానొకప్పుడు చేయను కొయినక్కరయు నంతగ నుండదు.

ఇట్టి నారులుపుట్టు పొలములు రెండు విధములు సరిపడవును మురుగు కాల్యలలో పొలములలోనినీటిని విడగొట్టి క్రొత్తనీరు నాలినట్లు కలగజేయులేనట్టియు పైపొలములనీరు వారిలోనిచ్చిపడక యెండగట్టుట కలగజేయునట్టియు పొలములు. ఆపొలములలోని మురుగునీరు పోవుచుండు పాము లేకపోవుటే గాక పైపొలములలోని మురుగునీరు వచ్చి పడి యెండగట్టుటకు నీటినిపొలములు. వీటిలో మొదటితరగతి పొలములను పెద్దకట్ట నెరియకపోవలెను మురుగునీరు పెద్దకట్ట నాడును చంపుచును. ఒకపొలమునుండి సురియొకపొలమునకు పోయెను నీర్నిచ్చుటకు నిలువక క్రమముగా మురుగు కాల్యలలో పడుచు పంటయందు నారు పట్టుడు.

పొలము పెద్దకట్ట భూమి నీరు మురుగు పొరుగునీరు యెడల క్రొత్తనీరు భూమిలోనికి యెడలయెరువును మొదలయ్యెడి శిశువుగా కిథిలములయి వరి యెరుగుటకు తోడ్ప

డును. నీరునిలువ యున్న పక్షమున మొక్కకు కావలసిన వేడి యుండక గిడవలెను. చలనోదకమునందు పంట ముందుని యందరకు చెలిసినదే. రెండవరకము పామునందు నీరు సిరో భవముగుట వలన పంటపచ్చము తప్పుదు. కట్టిన నారుపల్లమున పట్టి పాతకపంట మొదలు మున్నాతిక పంటవరకు పచ్చము సంభవించును. మురుగునీటిని సుపాయముల లోపములన గలగు పచ్చము నివారణమును. మురుగునీరు సుపాయములు పుట్టు యెడల భూమిలోని సారము నిలుచును. చవుడు నీలు. సారవంతము లగును. నాటిని మొక్క చక్కగ పెడుగును. భూమికి కావలసిన తేలిక, ఉష్ణము నిలిచి శిశోవృద్ధితి గనుముగ నుండను. భూమియంతయు బండకావలెను. పల్లపు వ్యవసాయపు నిష్పటియు నిష్పటియు మేరకు డెల్టా భూమి దాని వంతు కన్న పొట్టి సంకు న మురుగు నీటి పొరుగున సుపాయములుగాదే శిశువుగా వృద్ధి గావించవలసిన భారమధికమునైనట్లు. వైసచేప్పినట్టి లోపములకు గురియొప్పు డెల్టా భూమిలకు గత్యంతర మెట్లయిన కలనాయని యి|| శ్రీ చిలుకూడి శేషగిరిరావు పంతులుగారు ఆగ్రెగల్వరలో దీపార్థ మెంటువారి నడుగు మురుగునీటిని వడల్పుకొనుటకన్న పట్టిమైన సాధనాంతరము లేదని ఆగ్రెగల్వరు డిప్యూటీ కమిషనరు 1914 ను|| 29 వ డిసెంబరు తేదీన బళ్ళారినుండి వ్రాసిన లేఖయందు గుదావరించిరి.

డెల్టా చేకవడలి ప్రజలయొక్కయు కొరకైన మురుగు నీటిని సుపాయములను శిశువుగా నాలోచించుట ముఖ్యము. పల్లపు గ్రామములందు పెరిగిపోయినవరకు సాధ్యమయినట్లు పల్లపు పొరుగునీరు వ్యాపించినది.

గ్రామములయందు నీటిని నిలిచి గుర్తాన నలు వ్యాపించుచుండును. అనేక గ్రామములందు, ఊరినీటి వలన కాపురపుట్టించుకొనడ వల్ల కాలమంతయు లేచుగానుండి వ్యాధులుపుట్టుటకు కారణభూతములగుచున్నవి. డెల్టాలోని ప్రాంతాగ్రము కేవల సుసంపన్న ప్రాంతముగ నున్నదని యు నాలోగ్రము కాబట్టి కలగజేయుచు (వారియన్నయ) చలివ్యరములు, ఉబ్బుకొగము డెల్టా ప్రాంతములవారి స్వస్థానములయినవి. వాని నివారణముచేయగల వైద్యకాలకన్న మురుగునీటిపొరుగున సుపాయములే యెక్కువ సహకారులగును.

పూనా సుహృద్భీము సంఘము:—ఈ సంఘమువారు 1911 వ సంవత్సరము నెవ్రెంబరు నెలనుండియు ఆదాయ మేమియునులేదు. ఈ సంఘము వారు ప్రకటించుచున్న "మొదలెను" పత్రిక వ్యయములకు ముగిసిపోయితి కిది వాచాలు చేయబడినది. ఈ వాచాల తాలాకు మొత్తములను చెల్లించుటకు లగింత సామర్థ్యమును నిలువలో లేదుగాని సంఘము వారి విషయము నాలోచించుటకు కృతచేయవలసిరి.

ప్రీతిపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ప్రణేత్రము.

విడుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము—వెల పుస్తకము 1 కి, తపాలా కులి సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తకములు ఒకేసారి కొనుగోరి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకములు దొరికెను స్వలభము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ, శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REED)

అందరి మనస్సును రమించుచేయు

అటో డిల్ బహారు

మనోరమముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి అపూర్వభావములకు కలదు. అటో డిల్ బహారు సారము సువలగుచున్నట్లును సంబంధము భావముగాలేదు. చేతిగుడ్డలలోగాని చొక్కాలలో వైసగాని 2-3 గుక్కలు విడిచినంతట ఒక వందవలెను ముద్దుగానుండు యెంత సుఖమును వాననను అసాధించు వచ్చునో అంత అమృతమగును. ఇట్టి సుఖము యెడలయెడల నా యాటో డిల్ బహారు యొక్క భావన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈ సుఖ ఒకటికి చాకినంతయు వెల 1/2 (రూపు 1-కిరూ. 0-2-0)
" 1 (రూపు 1-కి " 0-12-0 (వి.వి. చార్జి యా. 0-2-0) ప్రత్యేకము.
" 1/2 అవున్న 1-కి " 2-0-0

అటో డిల్ బహారు సుగంధకాగ్ని ఒకటికి వెల 0-1-0-0.
నీటినితి మునుపకు డిల్టో డిల్ బహారు చేయవలసినట్లు శిశువులకు. ఈ సుగంధ కర్పణము ప్రతి వహించుచు గొప్ప గొప్ప సుగులు చుకావలసినట్లు కొరకును. అట్లు కొరకయెడల సోగిపిల్లలు పోవలెను:—అటో డిల్ బహారు క్రెక్ అట్లు కెయిల్ కంపెనీ, నెం 158 బామామరీరు, బాంబాయి.
చుర్రాను విజయ్:—ఈచాతా పుస్తకాలకు మూర్తి, నెం 29, వై నాబాల్ కోడ్, గ్రూండ్ నెహ్రూ, మద్రాసు.

సర్వీయ దేశము దాని సరిహద్దులలో నున్న మాంటిసిగ్రో, అల్బేనియా, గ్రీసు, బల్గేరియా, రుమేనియా, ఆస్ట్రియా-హంగరీలకలము లిందు కనుకరుప బడినవి.

సర్వీయరాజ్యము.

వీరధర్మములకు ఆధారముండదు. దేశపాత్రములుగాని, స్త్రీపురుష వివక్షతగాని, వయస్కాలపరిమితిగాని, ధీరప్రకటన మునకు ప్రితిబంధకములు గావు. బాల్యతనమునందే అద్వితీయ పరాక్రమముజూపిన ఆభిరుచ్యుని ఇతిహాసము సుప్రసిద్ధము. వృద్ధాప్యమున వీరత్వమును ప్రకటించుచున్న సర్వీయరాజుకు పీటరు మహాశయము చిరసంస్కరణమును. దెబ్బనియేండ్లు దాటిన వృద్ధులైన వీర అవలీల రణరంగమునకు వెళ్లి శత్రువులను జుకక రణవీరులను ప్రత్యక్షముగ హెచ్చరించుచున్నాడు. ఉత్సాహశక్తి బాల్యధర్మగాని, యౌవనావస్థగాని, వాక్యమునుగానియెరుగదు. పీటరు రాజు తన్ను యుత్సాహమును, కార్యదీక్షయు, నవయౌవనమునకు మాడ నుండుటదని చెప్పిన సతీశయోజ్ఞ కాబాలడు. వీరు ఆశ్వాసాధులై శరణముతో స్వారిచేయుట. వీరి సమరోత్సాహమునకు మితిమేరలను నిర్ణయించుట కష్టము. వీరప్రధానముగ దుస్తులను ధరించి, వీరు సర్వకాల సర్వాధిపతులను సైనికబృందములను దర్శించుటకు త్యక్తపనుచుండును. వీరికి మోగులంటి పరిపూర్ణ వాత్సల్యము. వీరు 1844 వ సంవత్సరములో జన్మించిరి. వీరి వంశములోనివా రిద్దరు సర్వీయ సింహాసనమెక్కి ఆచిరకాలముతోనే బలవంతముగ రాజ్యపదవిని గోల్పోవుచు వచ్చిరి. వీరి 20వయసకు మూలపురుషులగు కారాబార్జి పీట్రోవిజు మహాశయము సుప్రసిద్ధుడు, తురుష్కుల యధికారము నంకిరింపజేయుటకు 1804 సంవత్సరములో

ప్రారంభమై విప్లవమునకు వీరు నాయకులై సర్వీయ రాజ్య స్థాపనాంతురములను నాటిరి. కాని 1818 వ సంవత్సరములో తురుష్కులు తిరిగి దేశమును జయించి వర్షపు సర్వదేశమును, బంధవులను త్యజించి పారిపోవలసి వచ్చెను. తరువాత నాలుగు సంవత్సరములకు వీరు బలవత్సరణమును పొంది, చలఃపువంతికుల పాతక సంవత్సరములు రాజ్యమేలిన తరువాత కారాబార్జి ద్వితీయపుత్రుడు సింహాసనమునకు వచ్చి పదునారు సంవత్సరములు రాజ్యమేలెను. వీరి పాలనకాలములో దేశము సుఖముగ నుండెను. ప్రజలు సుఖులై సంపదతో తుల్యులగుచుండిరి. కాని ప్రజల మనోరథములను వీరు సఫలీకృతము చేయుక పోవుటచే 1858 సంవత్సరములో సింహాసనమునుత్యజించి, ప్రవాసదేశమునకుభవించుచు 1885 వ సంవత్సరములో కీర్తిశేఖరులయిరి.

పీటరు రాజు సింహాసనమునకు వచ్చినప్పుడు దేశము కల్లోలముగ నుండెను. దేశము విద్రోహులతో నిండి యుండెను. రాజ్యపీఠము అస్థిరముయై రక్తసాగర మయ్యుచు విద్రోహానల పరివేష్టితమై యుండెను. 1903 వ సంవత్సరములో అలగ్గాండరాజును రాజీవి ఘోరముగ ప్రజలు వధించిన వృత్తాంతమును తెలుసుకొనినప్పు డెవరి హృదయములు విచారితము గాకుండును? ఎవరిమనము నీరుకాకుండును? విప్లవకారులు రాజనగరును చుట్టుముట్టిరి. అంతఃపురమున రాజునుపాపి ధమాకాగొంతయై శివునమందిరమున నిజశాధుని దిగ్గజాగ లించుకొని తనహృదయమును తనను కాపాడుమని అతిదీక్షముగ మొరలిచుచున్ననువిప్లవకారులు కనికరమా వంతయునుకాపక అసహాయులగు నానంపకులను వధించుట ఘాతుకము గాక మరేమనిపించుకొనును? దురంతము దేశహితంకర కార్యమెన్నటికిని కాబాలడు. ఉదారమనస్కు లిట్టి కార్యమును దలపెట్ట

కాలరు. కేవలము సంకుచితమానమిట్టిరురాగతములకుబడిగట్టి కొందురు. నాగరకలోక మంతయు నీరురాగతముచుమాడియు రకుండెదా? విద్రోహులకు యాపుమాపుటకు ప్రభుత్వాధికారులకు శక్తిబాధనుటకు సందేహములేదు. స్వాతంత్ర్యపనులులో కాకుగ్రహకారులునుకలెట్లు చుండగము రోషముకలిగించి, సర్వీయతో సుత్తరప్రత్యుత్తరమును, సంబంధము మానివేసిరి. ఉదారణధానంతరమువదనముగతోజుటపెట్ట రాజ్యస్థాన చలంకరించుటకై బల్గేరియనగరమును ప్రవేశించెను. వీరు రాజ్యమునకువచ్చిన కొంతకాలమునకును, అంతయునున్నగు విద్రోహరాజ్యాధిపతులు తమయంగి కారను నియ్యలేదు. వీరికొలములో దేశమంతటకలహములతో సుదీర్ఘభిరుచుగుండెను. విదేశీయులకుదాదండెట్టి. వీరు స్వీయ యుద్ధములు చేయువలసి వచ్చెను. ఇటీవల జరిగిన యుద్ధమునలని వీరికిర్తి అచంచాగ్గనుయ్యెను. దేశ వైశాల్యము హెచ్చెను. కాని, పశ్చిమము కొంతదేశము శత్రువులవశమయివచ్చెను. వీరు 1888 వ సంవత్సరమున మాంటిసిగ్రో రాజ్యమునైన పరిణయించేసికొనిరి. వీరి మామగారు పశ్చిమము మాంటిసిగ్రోకు పాలకులుగ నున్నారు. ఇటలీ రాజావంశ, పీటరుహృదయము లస్పృంబుల భూమికును వీరు బాంధవులుగా రాజ్యమునకు రాక ప్రార్థనము వీరు కొంతకాలము ఏకాగ్రముగ స్వీకరించుటలోని జీవితా వగరమును గడపిరి. సర్వీయ రాజ్య వ్యాపనమును కోరుచుండి వీరు నాయకులని చెప్పెదరు. వీరు సన్నముగ నున్నారు. మూల కాయములు కాదు. వీరి వస్త్రుల తారకలు సముజ్వల తీక్షణమయ్యెను. వీరు జేటాకుటయును నిపుణులు. వీరి యిద్దరు మమారులును రష్యాలోని సెయింబుర్గ పీటరుబర్గ పట్టణములో నారు చక్రినిగారి అయ్యల ఆజ్ఞలలో నుండి సైనిక శిక్షాకాలమును రణనీతి నభ్యసించుచున్నారు.

విశేషములకు సూచన.

మహాత్ముని గాని యాత్మనయ, తాత్పర్యము కనపరచుచు, వికననము కారము, ముద్దునవలని లాభప్రయము, పవిత్రము, సంతకములు లేవు — సంసారదశము.

గుంటూరు జిల్లా క్రొత్తపట్నమున దిశంబర 24, 80, 81
 దిశంబరం కృష్ణ గుంటూరునుండలముల ఎనిమిదవ విశ్వ
 ప్రామాణిక పాఠశాలను గాక తామిల్లరు నాయకుడు
 తొమ్మిది.

కాశ్యపకృష్ణ.

సాత్త్విక చర్య, పాపశ్చ శమః.

ఇంకను "వైదికములని పాతకములని దోషములు
 కలదు విభములని యోగింధనువంశుడు నానరాడు" అని కాస్తు
 లివారు చెప్పినట్లు పాతకములకం గా మహాపాతకములనియు
 పరివీర్యములకం గా మహాపాతకములనియు శ్రీకాళీవాదకాస్తు
 లివారి యభిప్రాయమై యుండవచ్చును. మహాపాతక ఉప
 పాతకములు 2 తెలుగులని వైద్యవాదకీశీతరు వ్రాసినట్లు
 కలదియుగాక బేల్మంబడి యాన్నది ఋషులకం గొండలు
 పాతకములు లోమ్మిడి తరగతులకైందను మఱికొంద వైద్యుల
 కుంబులకైందను కలకంకంబులకుంబులకైందను విభజించి
 కలపవలసి. "దోషములు కలదువిభములని యోగింధనువంశుడు
 నానరాడు" అని కాస్తులివారు చెప్పినట్లు మిగుల వింతగా
 వున్నది.

అంతేగాక "ఇకనది సందర్శించుట స్వేచ్ఛలతో" కలసి
 తన్ను వారికి గూడఁ బ్రాశస్త్యత్రయ చేయవచ్చునని తేలవ
 వచ్చుటవలన స్పష్టమగుచున్నది. అది కాస్త్రులవారు చెప్పినట్లు.
 ఇది సాగ్ధ్యరద్య నందగృహలుయల్లి కామకృతతోషమునతే
 పరిశీలించునట్ల ప్రభావులయం జగితకవికల మనోదగర లింక
 ముండు కనామ్యమును మూని కాస్త్రులవారికృపకలన పహారం
 మునఁ దప్పిల్లికలనాధిదించి అననరమసి తోఁచినపుడు ప్రాయ
 వ్యసము కలెరికొనుచుగాక.

అంతకు ముందును ప్రభుత్వమున నున్నప్పుడు
అంతకు ముందును ప్రభుత్వమున నున్నప్పుడు ఈ దృష్టిని
అంతకు ముందును ప్రభుత్వమున నున్నప్పుడు ఈ దృష్టిని

తాతా నువ్వు గారు కాస్తురి వాఁ మూలముఁ బండిరు
తెల్ల పేర్కొంటి గావు గాఁ ఁక భావ వివరము లో
గట్టించి చేసి నంటి. కన్నుల విజాహముల గూర్చి కాస్తు
మును గోరేక బంటి, ఇప్పుడు మతాంతర ప్రవృత్తీ కారణ
మగు ర్చి వాదించుచుండిరి. ఇటులింకను నుదాహరణముగో
మన్ను బంటి తెల్ల కట్టినామును ఢిల్లీకుఁ బ్రోత్సాహితు
లగుటచే కాస్తురి వారు ఇది వాదమును చేయుచుండురు గాక.

కలు కథలు.

చంద్ర బింబములానందు చచ్చలను గుఱించి అనేకులు
అనేక విధముల జెప్పకొనెదగు, నిజముచేత ఆ చచ్చలు
చంద్రగోళములాని యాపరిభాగ విభేదములవలనను అచ్చటి
మిట్టకలులులను బట్టియు నట్లు కప్పట్టుచున్నవి కాన్త్రుజ్ఞుల
యభిప్రాయము. కాని పూర్వ సాధారణాయ బంధితులై, శూన్య
వైశిశ్ట్యములను గుఱించి యీ నాటికిని కట్టుకథలనె జెప్పకొ
నెడి కార నేనేకులు చిత్ర విచిత్రములగు ననేక కథలను జెప్ప
కొనదుమార్గురు.

అనియు ఖండములోని భూస్వామిజీవములవారలలో చాల
మంది భిక్షుడికిని ఆ భూస్వామినిబ్రహ్మణ్య నొక సేవకుంజేతా లేక
మామూలు కుంజేతా యని నమ్ముచున్నారు. అప్పుడు కనబడు
నట్టి మచ్చ గడ్డని దంపుమండేది కుంజేలు నీడ య
నియు, విమృలాగున నన్నది రోతా అనియు, రెండువిభిన్నము
జను కుంజేలుని చెవులనియు నీవాదేశమువారు చెప్పుకొను
చున్నారు. బ్రాహ్మణేశ్వరింతమననన్న సయామానానకూడ
యొకలుకలనే నమ్ముచున్నారు.

శ్రీరత్నమేరికాలోని బాట పాద చాలనకర్త చీవా
వారి సమ్యక్ముఖులైన వాడుచున్నాడు. ఆ ప్రాంతములందున్న
కొన్ని కొన్ని పాత్రల కలకాశములందు చంద్రునియొక్క
జామ్యులు చెక్కుబడియున్నవి. ఆ జామ్యులలో నొకగుండ్రని
కాబూనొనండియెగిరి కరుగెత్తబోవుచున్న పుంజేలుబొమ్మను
చెక్కివారు చంద్రునిచుచ్చుట పుంజేలునిదయే యని వారి
ప్రత్యక్ష సాంప్రదాతముయొందుండినట్లు దీనినిబట్టి గ్రహాంత
కలసియున్నది.

ఇతరులు కొందఱు అచచ్చనే మఱియొక విధమున
వర్ణించుచున్నాఁడు. పొలమును చున్నచున్న దంపకులలెనున్న
దని కొందఱి వర్ణన; బరువును పెట్టినది మాసికొనిపోవు
చునశిలాయుబలెనున్నదని కొందఱివర్ణన; బిడ్డను చంకబెట్టి
కొనిపోవు పిల్లరల్లవలెనున్నదని కొందఱివర్ణన; మృత్యులైనవారి
అంతరకాత్మలు మిన్న కెగిరి చంద్రునివారిని యంచుననసింది
యన్నవనియు, అవియే చుట్టు కాన్పించుచున్నవనియు మఱి
కొందఱు చెప్పెదరు

యః భారతవంశ మునంతురు ఆ నీకకథ అభివృద్ధి మైనవి.
 బాబు! బాబు! రాజ! బాబు, యెల్లిపాళ! కొండయెక్కి
 రాజ! కొటివేల కేటేగ యను పనిపాపల లానపాట అంద
 అను ఎరిగినదే. చంద్రబింబమనందుభూయ ఒక చెట్టుయొక్క
 నీడయ్యాయు, దానికిక్రింద యొక ముసలమ్మ కూర్చుని నూలు
 దగుతు మున్నదనియు నొక పుక్కుటిపురాణకథ కలదు. ఈ క్షర
 హిందూస్థానములో కుక్కకు చంద్రుడు తుయించుటకు కార
 ణము చంద్రుడు నూత్య పడిమికి క్రిమకృతుడుగా దగ్ధయై
 పోవుటయే యనియు, పృథివీమహారంభమునందును ఆభస్మము
 ఉండి నూతనచంద్రు డభవెల్లుచుండు ననియు, అందుచేత
 చంద్రబింబమునందు ఆబూడిద భూయయే కనపడుతున్న
 దనియు చెప్పకొందురు.

గాంధీ వ సం॥ కేబ్రిగరెవలం గ వ తారీఖునాటి
 వాధాన్యము ౧౧౧౧౧॥ పోయినటువార్తి కౌన్సులు చేయరు
 లో కావన నిర్మాణసభవాన సమావేశ మగుదురు.

అనిష్టములు ఇంజనీరు రావునావాబు టి. పేరయ్యనా
యును గారు కావబందొరగారు నమ్మనంతవరకు గోరఖతద
మడిచి విజయ వక్త్రీకూటిపు ఇంజనీరు గా జ్యోతిషమునును.

నునియేరు మొదటి శకు ఓటర్లరు, సమితిజలు
అక్షీకరున నగు యాక. యస్. రామచంద్రశాస్త్రిగారు గుం
టూరు వివిజనకు ఆద్యుగేశు అక్కింగు సమితిజనీరు ననియ
మించుదిరి.

గోదావరి చీపు ఇంజనీరు ఆఫీసులో ఏ-వ్య గేటు కుటు
ఇంజనీరుకు స్వాయితి ఉత్పాదక శక్తిని గాని గోదావరి పడ
నట్టిది జరగకుండా చేయాలన్నారు.

గోదావరిజిల్లా ఉత్తరపు డివిజను ఎక్స్‌క్యూటివ్ ఇంజ
నీయరు గోదావరిజిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి.

కవచ ద్వైర్విధ ముచితము కానిదిరి ఆశీశరు గారు
కవచ మ్మనిసిపలు కాశీశరు గా నియమింపబడిరి.

స్వామిపాటి హనుమంతరావు పంతులు గారు శుభా
రు ముగిసిపలు చేర్చునుగా నిశ్చయింపబడిరి.

చింతలపాటి. వెంకట నూర్యవరసింహరాజు వియల్
గారు విశాఖపట్టణము తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గా నియ
మింపబడి.

కోతిచేరువుకాపుగమ్మలగు కందికేరి. చిక్కబసన్న గారు
పెరుకొండ లాఠి కాబోర్లు మెంబరు గా నియమింపబడిరి.

పాములపాటి నువ్వుయ్య గారు ఒంగోలు తాలూకా బోర్డు
మొదటగా నియమించబడిరి.

గుడివాడ వెంకటాచలసేమం గారు నరసారావుపేట
తాలూకాబోర్డు మొదలుగా నియమింపబడిరి.

వంశ సిద్ధాంతశాస్త్రము గారు అట్టివారు తాలూకా
జోరుమెంబరుగా నియమింపబడిరి.

రాచి తిరుపతి నాయుడు గారు కందుకూరు తాలూకా
బోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి.

కామిరెడ్డి రామకృష్ణ రెడ్డి గారు గూడూరు తాలూకా
బోరు మొలబరు గా నియమింపబడిరి.

అస్కా-లిహస్సీలు దారకు పి. రామరావు పాత్రకు
నాగు గంజుబిలాలో గుమ్మారు తాబూకాబోరు మొదలు

గా నియమింపబడిరి
 క్షీణయజుఁడొక్క జగత్సాధంపంతులు గారు పాఠశ్రీపుర

ఈ తాలూకాలోని వాసిదల విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని మొదటి
పరగా ఎక్కువగా ఉంది.

శడపజ్జల గుత్తి రెండివారకాలల సముచిస్తేమంటు ఇవ
స్పెక్టరు వాచ్చి. జి. కృష్ణరావుగారు ఒక నెలకోసూలు
నెలరత్నయ్యగారి యన్నార.

శైల్యాన రేజిపాతకాల సముత్పన్నైంటు ఇనన్నైంటు
రగు సి.వి. నుబిమ్మొల్లూరు గారు రెండు సెలలు సెలవువున్న
కొని యున్నారు.

పెంకొండజిల్లా మనస్సు గానందిన పెద్దపాళెను
 వేణుగోపాళ నాయకుడు గానిక్రిస్తున్నాను ఆఖరువరకు పైవు
 పుచ్చుకొనిరి.

దానిక - చందమామ.

(భక్త చారిత్రము)

గజ్జా గుజ్జరి మాచుక్కు కొడుకొనరి
చిన్నబావాని నానెడిగి న్నెలాని
నెక గుణవృత్త దిప్పించు శర నన్ను
దినదినము బాదరాజేమి తెజస్సు మిథుఁడు॥ ౪॥

మిడిసిపోతూ నీ చిన్ని కడుపులోన
 పెట్టి కాదున్న గంతులు చేయూ నపుడు
 ఎ తిన్నానీ నిన్ను మాయాదు యేడ్చుచూన్న

బుద్ధులెట్లునె వన్నుకాపుమను నీకు॥ రా॥
 నెను నిజము నీచేకీ-ము చిక్కి-నోయె

అక్కడనుంచి బయటకు వెళ్ళి
ఎండిపోయేను నీకడు పేద్రేయేదీ

ఇదిగో! వాబువ్వలొనగ మిడెదరమ్మ! ౧౨॥
పేటిమ్మనుడే మాయమ్మ పెరుగుకలిపి

ఇంతకన్నునియ్య నీకప్పుడేలి;
నీకు వలసినపాత్రయ నాకువోలె.

మన్న శి? నీకు మీయంటు జిన్నయావు. ౧౨॥
 పిగుకుచున్నాడు మాగొల లిందెలోన

బచ్చ బచ్చివాని నాకిచ్చుటకును;
ప్రీతి వంజా! యిటువలె నిచ్చితిమియును.

దదిగో! నాచిన్ని యావు మా పెదను రమ్మ॥ ౨౦॥

ఆదివచ్చికాన లేక జన్మ

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి

తులం 1 కి రూ. 30-0-0

గోరొజనము తులం ౧కి ౨-౦-౦
అన్యతాంజనం డిబో, 7, తంబు శెట్టిపేట, నందరాసు.

వాతావరణస్థితి

1915 సం. దిసంబరు నెల 9వ తేది.

ప్రదేశములు.	దిసంబరు 9 తేది, ఉదయము ౫ గంటలకు వాయువీచక్రము అంశములు	కడచిన 24 గంటలలో		వర్షపాతము.	
		తేలిక, నీడను ఉష్ణోగ్రత	అంశములు	మిమీ	ఇంచు
గోపాలపురము	30.01881.9	56.7	...	61.61	42.96
వాల్తేరు	30.03081.4	62.9	...	52.48	31.95
కాకినాడ	30.04181.6	68.7	...	46.06	37.30
బందరు	30.02282.7	64.5	...	61.04	38.60
గుంటూరు	...	85.0	62.0	...	38.14
నెల్లూరు	30.00884.9	63.1	...	51.41	31.16
మద్రాసు	29.99086.7	70.2	...	46.05	44.06
కడప	29.97183.0	71.9	...	28.55	48.79
నాగపట్టణము	29.96082.7	68.5	10	29.74	43.12
కొలంబా	29.90685.5	69.8	...	33.15	70.71
తిరువనంతపురము	29.92585.7	72.8	...	30.84	59.09
కొచ్చికోట	29.91998.9	73.9	...	120.83	109.51
కలికోట	29.94786.0	72.5	...	121.82	115.05
మంగళూరు	29.95283.7	71.2	...	106.60	126.54
బొంబాయి	30.01883.5	69.5	...	75.66	71.67
హైదరాబాదు	30.02081.0	66.0	...	52.20	30.09
అనంతపురము	...	85.6	62.1	...	29.09
బళ్లారి	30.00486.1	60.7	...	32.92	19.59
కర్నూలు	30.04185.5	59.4	...	26.05	26.16
కడప	30.01987.5	67.1	...	28.85	30.32
తెంగుళూరు	29.99082.3	68.8	...	34.82	34.27
కొడైకాణము	22.81158.2	45.5	0.61	48.59	52.85
ఉదకమండలము	29.04286.5	48.2	0.68	62.72	51.49
కోయంబూరు	30.01073.1	68.7	0.22	22.53	19.92
నెల్లూరు	30.02884.5	64.0	...	39.90	40.88
నీలము	29.97284.1	17.0	...	42.68	38.18
తిరువనాపల్లి	29.97777.6	71.5	0.21	32.88	29.21
పునకోట	29.96874.0	69.7	0.61	33.18	30.65
మధుర	29.95877.1	72.0	0.26	40.16	31.49
తిరువల్వేరి	...	...	...	23.91	21.64

దర్శనంబులలోను, మైసూరులోను, కర్నాటకము లోను వాయుభారము పెంచుకొని, ఇతరప్రాంతములందు అంతగా మారలేదు. బంగాళాఖాతమునకు ఆగ్నేయభాగమునచాల తక్కువగానున్నది. అచ్చటికితప్పాన చొచ్చుచున్నట్లుకన్పట్టుచున్నది. సర్కారులలో మాత్రము చాలాధికముగా నున్నది. వాయువిభజనము ఎండ గాలి భాగుగా నుండునపును విలీనండునో ఆలాగేఉన్నది. చెన్నపురి సహద్రతీరమున గాలి తగ్గుచున్నది. సముద్రము పొలుకొనుచున్నది. బంగాళాఖాతమునకు ఆగ్నేయమున వాయుగతునము అధికమును చూపుచున్నది. మరియు అది సడమటికట్టుగా నీరుచుచ్చుచున్నది. కర్నాటకమునకు వర్షమువరిసినందుకల్లమధ్యమెట్లనీచాలకట్టునగానున్నది. ఇచ్చటివరకి ఉష్ణస్థితి చాల తక్కువగా నున్నది. దక్షిణమున సుమారు 10 దిగ్రీలవరకు తక్కువగా నున్నది. సర్కారులలో రాత్రిఉష్ణస్థితి తక్కువగానున్నది. మొత్తముమీదలేవొంచె అధికముగానున్నది. కర్నాటకమునకు అంతగా చుట్టుపట్టె. ఇతరప్రాంతములందు ఆకాశము నిర్మలముగానున్నది. దక్షిణపు కొనయింకను వర్షము గురియుచున్నది. రాజధానినుండంతటను ఎండ గాలి భాగుగానుండునని తోచుచున్నది.

ఆర్. యల్. జోన్న, వాతావరణవాస్త్రజ్ఞుడు

వీలూరు వార్తలు

[ఒక విశేషము]

మరియుక పౌరహత్య

వీలూరు దిసంబరు 7:—ఇటీవల వారమునములక్రింద ఒక అయిదేండ్ల పాయముగల పోక వైశ్యుని నెవరో నగల కాశించి హత్యగారింపిరి. యదికడకం బుత్తికామమునకు దొంగబడియేయున్నది. ఆహంతక లేవనో కట్టుకడక పూర్వము వారమునములను గాక పూర్వము మరియొక బాగుణ హత్య నిన్నటిదినమున గావించెను. ఈ హత్యనుగూర్చి యాక్రిందివిషయములు తెలియకచ్చుచున్నది.

తూర్పునగిళా. పొగాకువర్తకులు ఆద్యేపల్లి చిన్నయ్య గారను తెలంగాణమునకుగలరు. వీరికిన్న గారికికొడుగు సాలె జాగ్రాడు కాపురముండిరి. వైసమదకబడిన చిన్నయ్యగారికిన్న మనుమరాలగు చిట్టెమ్మయ్యను ఆతొండ్ల బాలిక యనుదినము యీసాలెజాగ్రామముంటికి బూవులకొడుకు వెళ్ళుచుండుటకల దుట. చిట్టెమ్మయ్యదయమునకు మామూలుప్రకారము 7 గంటల వరకు బూవునుదెచ్చుకొనుటకు బాలిక వెళ్ళెను. కాని తిరిగి రాదయ్యె. ఎంతసేపటికిని రాకుండుటచే సాలెమనిషి యగు గుజి పాశమ్మకు విచిరియముగల దయముంటికి బిల్ల రాతేదని చెప్పె నుట. అందుపై భయపడి వెనకవారంభించి బిల్ల తప్పిపోయె నని గాగియములో బాటించుటచేసెను. పోలీసువారికిం దెలియకటిరి. సాలెజాగ్రామముంటికి బూవులకొడుకు బిల్ల వెళ్లి యుండుటచే గొంచెనమమాముకలిగి పోలీసువారాయుంటిని బరికోధించిరి. దొడ్డిలోని నెంటుకుప్ప క్రింద కనము బయలుపడెను. ఆ కనముయొక్క స్థితికి కాచినవారి హృదయము తిరుగుకొని పోకమానెను. మేకపోతు కంఠమున ఛేదించిన చంకమున కత్తుకడకగల గోపికేయబడిన. శిరమెల్లెదలకు చేతి ముడికట్టు మీదను కత్తిగోట్లు కలవు. పాదములు రెండును ఛేదించబడి తొక్కపోయె బాటెట్టులయెను. సాలె మనిషియగు గుజిపాశమ్మ మొదట తనకేమియుఁ దెలియదని చెప్పెను. దాని చేతికత్తివైకె గట్టు కట్టియుండ్ల నడేమని పోలీసువారు శ్రద్ధించిరి. కురుపు కేసెదని ప్రత్యుత్తర మీయఁగట్టును విప్పించిరి. ముందు కత్తివైకె గట్టినట్లుకల గాన కచ్చెను. అంతట గట్టిగ దండించె దాను ను దనకు సంబంధముగల చాకలి జాగ్రాడును గలసి ఈ ఘోరకృత్యము గావించెనుటయొప్పుకొని కంట యుంటిలో వానియించినగలకు దెచ్చి యొసఁగెను. కొడవలితో నటికితియని చెప్పి దానినిగూడఁ బాపించెనట. తన భర్తకుగాని యితరు లేవకెగలని ఈహత్యసంగతియేమియుఁ దెలియదని చెప్పెనట. ఈ సాలెమనిషియుఁ బాకలివాడును ఆరెమ్మ చేయబడిరి. బిడ్డలకు నగలకు బట్టుట వారి పొగిణము లకు ముప్పుదెచ్చుట యని తలపెండుచు నెలికికొని జాగ్రత్త పడుట మంచిది.

కార్తీక సమారాధన.

ఈ పురమునం దీనెల ౮ వ తేది ఆదివారమునాఁడు వ్యాయవాది గుమాస్తాలచే మంత్రిపుగడి వేంకట్రామయ్య గారితోటలో వన సంతర్పణ గావించబడినది.

శ్రీ కళ్యాణపరమేశ్వరీ గృంధరియము:— దమ్మ గూడమలోని కళ్యాణ పరమేశ్వరీ గృంధరియముయొక్క ప్రధమవార్షికోత్సవము ఆగష్టు నెలలో జరుగుటకు మా గొన్ని కారణాంతరములచే ఆగిపోయినందున దీసంబరు 31 వ తేదీని జరుపుటకును ఆదివారముననే బేడ్ మెంటును ఫుట్ పాల్ ఆటలు ఇకపుటకును నిశ్చయింపబడినది. సదరు ఆటలలో దమ్మ గూడమ, భద్రాచలము, వేంకటాపురము కూనవరము ఈ వాఙ్మగ్గులములలోనుండు బేడ్ మెంటును ఫుట్ పాల్ ఆటలను గెల్చినవారికి ఒక వేడిగిన్నె బహుమతి చేసబడును. రెండు ఆటలలో గెల్చువారందరికీ ఇవి ఇయ్యబడును. ఈ ఆట లకు విశ్వేశ్వరీ నెల 25 వ తారీఖునాపుగా నెక్రటరీ గారి వేగ తెలియజేయుచు 31 వ తేదీకి మాజరు కావతెను.

కమ్మవిద్యార్థుల వసతిగృహము:— శ్రీ: నటి నెల 26 వ తారీఖున వెజనాడలో కమ్మమహావసతిగృహమునకు రాని జమానాకు క్రింది జరిగినవిధమున తీర్చారించిన ప్రకార మి నెల 1 వ తారీఖునండియు వర్తకసంఘమువారు భర్తా దాయమున వసతిగృహమును నిర్మించెను. ఇంతకంటకు చెరువేల రూపాయలు జరుగెను. కొంత సొమ్ము ఇంకను జరుకవలసి యున్నది. ఈ సొమ్ముతోను బిస్త్రులమున నొకగృహము నిర్మింతు దీనికొని దానిని కమ్మవిద్యార్థుల వసతిగృహముగా నేర్పి టు చేసెదను. ముందు సొమ్మునందలి విద్యార్థులవసతిగృహ నిర్మాణమునకు బూసాని నిడివి.

కాశీ కుట్రకేసు.

7 వ తేది ఉదయమున మరల విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. కుట్రకు సంబంధించిన బాంబులు ఆయుధ కలికిరి నులు మున్నగు వానిని వేరి. తాను మిత్రపక్షమందరమున జూచి నుండలేదని సాక్షి హిరక మోహాక గ య చెప్పెను.

కోర్టువారు నాకు కలిసియు శిక్ష నిధించెన నట్లేమునో నెడు తన బిప్పుకల నీయలేదనియు తనకత్తువారిలో తనకు సాహభూతి చెప్పబడే తానట్లు చేసెననియు అనంతరమున తన గతి యెరుగునన్న విచారణకు తన మనస్సున నానమయ మన మెలగలేదనియు ఛాటర్జి గారి ప్రశ్నయన కాతడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

కుట్రవాళ్ల గోడము మున్నగు వాటిపై కరపత్రికలు నంటించు ముడిది. ఇట్టి కరపత్రికలులే వ్యసలలో పండుచుండిరి.

7 వ రాజధృతిగటాలములోని వైకుంఠ దిల్లసింగు రామ్ సింగ అననకు ఆనంతరమున విచారించబడిన. కాకినాడకు లోలో భర్తాసింగు నకును ఆపూరికరును శివీంద్ర మున్నగు ఇరువురు కలిచయ మొకరైన. వీరి ఉద్యమమును భర్తాసింగు ఆపూరికరుకు తెలియకచెన. ఈయన యీ యిరువురు పురుషులకు జరిగిన సంభాషణల ఆపూరికరు వివరించెను. ఈ సంభాషణలలో 10, 12 గునకు సహాయముగొనెత్తునని ఆపూరికరు శివీంద్రకు వాగ్దాన మొసరించెను. ఆపూరికరు కటాల మునకుచెందిన యరికొండని ఉద్యోగులుగూడ సహాయముచేతుమని వాగ్దాన మొసరించెను ఇతడు చెప్పెను. ఇతర స్థలముల యందుగూడ సహాయము చేయుటకు చాలమంది సిద్ధముగ నుండిరి. సింగపూరులో తిరుగబాటు పొగింకంబునకును. ఆ తిరుగబాటు క్రమక్రమముగ హిందూదేశమునకు వ్యాపించును. ఒకమాత శివీంద్ర ఆపూరికరు కొకబాంబును చూపెను. ఆ సమయముననే 10 రూపాయల బహుమానముగూడ నిచ్చెను.

కర్తాసింగు సబాసింగు, మరియొకమహారాష్ట్రాసెకును సంభాషణ జరిగెను. ఈ సంభాషణలు సాక్షికి తెలియును. తాను ఆమెరికాయండి వచ్చితినియు, మేలుగకము ఫిరంగిమం దును తయారచేయు సామగ్గ్య ములనుమింకొంటినియు కర్తాసింగు సాక్షికో ననెను. తన సామగ్గ్యమును కర్తాసింగు క్రియాపూర్వక మొక్కెను. విమాన నిర్మాణ మొక సిట్కి జాతీయమున బాడుగ తెలియును. విమానమును నడిపించుటలో నాతడు బహుమాన పతకమును గూడ బొందెను జర్మనీలో చేరు 1 కి శ్రేష్ఠుడుగు రిపాల్య కోకిలి తనకు జితేంద్ర ఆల్ల నులకా ముడగు బంగళీదేశముకు కనుపగ చేసె కర్తాసింగు సాక్షికో నొకప్పుడు చెప్పెను. ఆంగ్లేయులకూడ నిట్టి ఆయుధ సాధనములేకు. తనతోగూడ వెళ్ళు సిట్కి కటాలములు అం దెనని వైకి వేళ్ళుగలవడిక బంగళీదేశము దెనెను.

ఆనంతరమున తమ్ము ఆరెమ్మచేసిన నాటి హత్యమున, కన వాట్నాలము మున్నగు వాటిని సాక్షి కోర్టువానికి నివేదించిన యనంతరమున వాదియమున కోర్టు చాలింపబడినది.

నక్కిలు గుమస్తా చేసినమోసము:— మైలూరు లోలో కాపురముండు మైకోరుకోట టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియుగారు క్రిందటి ఆక్టోబరు 25-వ తారీఖున మద్రాసు వ్యాంతు ప్రామిసరీ నోటులగొనుటకై అతనిగుమాస్తాయైన టి. రామనాథయ్యులచేతికి 3200 రూపాయలునిచ్చిరి. అతడు అద్రవ్యమునుబుచ్చుకొని పరార్ అయెను. పిమ్మట మొదలి యూరుగాను మైలూరు పోలీసుస్టేషను సబుఇన్స్పెక్టరుగు రంగసామిఅయ్యంగారి రిపోర్టుచేసిరి. పిమ్మట వానిని ఈనెల 3-వ తారీఖు కొలంబులో బాష్పాయుద్ధ బట్టుకొని ఖయరు చేసిరి. నిన్నటిఉదయము సబుఇన్స్పెక్టరు గారు చెన్నపురిరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగోరుగో యాకేయను దాఖలుజేయుగా ముద్దాయినిబట్టి యొప్పుగొనుటకై సింహాశ్రపు గెన్న మెంటు బాకి వారంటుచేసిరి.

గాయపడిన వైకుంఠము:— ప్రాన్నరంగమున గాయపడి 3 వ తేది శివీంద్రధానమంత్రి గారి మేల్లుకు తెల్లినెంటు రాని జోదానంగు బహద్రుగారు నిన్నటి రాత్రి అలహాబాదు నగరములోని తమవ్యవహారముచేరిరి. యుద్ధములో కడుసాహసమున ప్రవర్తించి మిలిటరీ కాన్స్ బహుమతిని పొందినందుకు వీరభివంధించుచు ప్రధానమంత్రిగారు పంపిన తొలివాల్ల వీరి కత్తుచేసెదను. వీరు నిజేతలులలోనుండునపుడు వీరి గౌర్య ముతకెందెను. ఈ వర్తమానము విని వచ్చిన ఆనంతరము తెలియజేయబడిన అందులకు వీరి సంతసము రాముడు కలిగిడి.

విషయము క్రమణిక.	
గోదావరిదేవాలయము	2
శ్రీరామరాజు	3
జాబులు, చందమామ	4
అన్నభోగములు, భోజనశిల్పములు	5
ప్రధానవ్యాసము	
ద్రావిడోద్యమము	6
చిట్టూ-పాణి వార్తలు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేషత్రైపాఠము	8-9
కృతాంతములు	10
ఇంగ్లీషు లింగత్రైపాఠము	11-12-13
ప్రకృతసంగీత దుష్ప్రీతి, కృతసామ్రాజ్య రాత్రికాతకాల	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 9-వ తేది

గురువారము

ద్రావిడోద్యమము.

ఇది యొకనవీనోద్యమము. భాషోద్యమము కాదు. జాతీయోద్యమము కాదు. రాజ్యాధ్యమము కాదు. శాఖోద్యమమయినను గాదు. అయిన దీనిస్వరూప మెట్టిదియని చదువరు లడుగవచ్చును. మూకిప్పటి కది తేటపడలేదు. ఉద్యమము ప్రారంభించిన వారిని తేటపడినట్లు కానరాలేదు. ఈయద్యమ వీజము మొన్న మొన్ననే నాటబడినది. ననలు ఇంకను విటీవలనే కాన్పించినవి. ఒకనైపున ఆంధ్ర స్నాతకులు, ఒకనైపున దత్తనుడల స్నాతకులు, ఒకనైపున నుశయాశస్నాతకులు ఈతిగా ఇదివరకు మనమెరింగిన విభాగములకు చేరిన స్నాతకులు స్వాగత మందుమండ మరెయొకనైపున నీ నవీనోద్యమమునకు సంబంధించిన స్నాతకస్వాగతోత్సవము జరుగునడమొనెను. కాని కేళనపిల్లైగారు అగ్రాన నాధికత్వము నహించిరి. రామరాజుల టి.రామ కృష్ణపిల్లై గారు స్వాగతోపన్యాసము నొనర్చిరి. ఆర్. కె. పున్నుభయం, బి.పి. గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. వీరి ప్రత్యుత్తరమే యీ యద్యమస్వరూప మును కొంత బయటపెట్టినది. ఇది బ్రాహ్మణేతరులకు సంబంధించినయద్యమమని తెలియపచ్చినది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమ మనునది బ్రాహ్మణుల కిది వ్యతిరేకముగానయి బ్రాహ్మణేతరసంఘపు అభివృద్ధికి బాటపడునది యనియు విశదమయినది. సర్వముండియో నుమామృదీమసంచుమును కొన్ని విషయములకైనను నీయద్యమముచేతను గలదగ్గనముగా తీసికొనదున్నారనుటయు చూచితమునది. పున్నుభయం గారు రెండు విషయములను నొక్కి చెప్పటం నొత్తొప్పిరము. మూతనోద్యమ కారకులు జానని సరియైన వార్తముల ననుసరింపన కనియు జాతీయ విభాగములలో నిదియు నొక విభాగము కాదుండ చూడవలసిన దనియును నొప్పించిరి. ఈ విషయమును గురించి పోషలోరిఫాను అయ్యోకే. పత్రికా సంపాదకులు ముఖ్య న్యాయము ప్రాముఖ్యము విడివరకు బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణుల నాయకత్వమున నుండుచు వచ్చినారనియు అన్ననీడన నుండు తమ్మునికి కామాన్యముగా కలుగునప్పములే వారికి కలిగిన నియు నివ్వకు అట్టి నవ్వములను నివారించుకొను

టకు స్వతంత్రముగా నభివృద్ధియగుటకు నీ యద్యమ మేర్పడిన దనియు తెలియ జేయుచున్నారు. మూలదృష్టితో చూచువారలకు నీ యద్యమమున చూపబడిన లోపములు కానరాక పోవచ్చును. కాని ఈ యద్యమపు మేలును కోరువారు మాత్రముగా నాగించిరి కొన్ని ప్రశ్న లకుగొనక తప్పదు. 1911 వ సంవత్సరపు జనాభాలెక్కలను చట్టి మన రాజధానిలో స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ 41,87,161 ప్రజలున్నారు. ఇందులో రమ్యాగమి పదుమూడులక్షలు మాత్రము బ్రాహ్మణులున్నారు. అనగా చూటముగ్గురు బ్రాహ్మణులున్నారు. ఇందులోను కొందరు ద్రావిడ నామమును ధరించువారై యున్నారు. ఇటీవల నియోగి మహాజనసభ, కన్య మహాజన సభాధికములను జూచి ఈ ద్రావిడ బ్రాహ్మణులును చలనము చూపిన ప్రారంభించినారు ఈ బ్రాహ్మణులకు ద్రావిడ నామము నిషేధింప వలసినదేనా? పేరునకేమి 'అబ్రాహ్మణసంఘము'ను కొందరునినను నచ్చట నేడైనను నైకకారము కలదేమో యాలోచింపదగి యున్నది. మహమ్మదీయ సంఘమునకు ఒక్కమతము, కొంచెమించు మించుగా ఒక్కభాష, అదేరీతిని ఒకేరీతియగు నాచారము ఐక్యమునిచ్చు బంధములయి యున్నవి. ఇట్టి బంధములు ఈనూతనసంఘమునకు లేవు. ఆంధ్రోద్యమమున ఆంధ్రజాతిని తడవినట్లే ఇంగు ద్రావిడ జాతిని తడవుచున్నారు మనదేశమునని జాత్యహంకారములు రాసేయరాదు. జాత్యహంకారములు మనచాలకులే మానుకొనుకాలము వచ్చినది. ఇప్పుడు మన మా మార్గమునకు దిగుట తగియుండదు. అల్లుడిగదలచినను ఎవ్వరు ద్రావిడము? ద్రావిడులు బ్రాహ్మణులలో లేరా? ఆర్యులు బ్రాహ్మణేతరులలో కానరారా? నూ బ్రాహ్మణేతరసాధులు ఇదివరకు బ్రాహ్మణులే యాద్యులని ప్రాస్తవృత్తితో ప్రకటించినవారి ప్రకటనలను స్థిరపరచునాలో చించికొనినారా యెరుంగ దగియున్నది. జాతి విషయములలోను ఇక బ్రాహ్మణేతరసంఘ మంత కలదో మానోదయ లాలోచించినారా? కొన్ని లక్షల బ్రాహ్మణులును అందులో మూడవవంతు నాల్గవవంతు కాగల మహమ్మదీయులును, ఒకవేళ క్రైస్తవులను దీసివేతుమందులేని, మహమ్మదీయులలోను నాల్గవంతు అధివా సగముచాలు కాగల వారని ప్రోపిసిపినను, తక్కిన రాజధాని ప్రజ యంతయు కొంచెమించుమించుగా సంపూర్ణముగా బ్రాహ్మణేతరమే యగుచున్నది. ఇందులో ఎన్ని వర్ణములు, ఎన్ని భాషలు, ఎన్ని తెగలు, ఎన్ని యాచారములు, ఎన్ని భేదములు కలఁగా ప్రాయము యెవరేతరము? ఇట్లుచేసి నొక్కమార్గమునకు తేవంయనని ఈ యబ్రాహ్మణ ద్రావిడోద్యమము ప్రయత్నించునడగుచేని ఏ తన్నా యకులు ఏ బ్రాహ్మణుల నీడన చిన్నితమ్మునిగతి తమకు బట్టి నడని యభిప్రాయపడుచున్నారో ఆ బ్రాహ్మణులలో నుత్తియులకంటె వేయిరెట్లు ప్రతిభావంతులు గా నుండి తమయంతటివారు బ్రాహ్మణేతరసంఘ మున నుండుటచే వాసంఘము బ్రాహ్మణసంఘమున కంటె పొచ్చుగు ప్రవర్తనానస్థితియందు కలదని చాటవలసి యుండును. మాకు జూడ నింతవ్యాప్తి గల యద్యమము బ్రాహ్మణులకుండి దూరముగు

చున్నా మనువంతనూత్రమున విజయము కాజాల దని భయము పొడముచున్నది. ఈయద్యమాభిప్రాయ మొక్కటిగా వార్ష దాయకముగా వోచు చున్నను నీయద్యమమునకు దిగువారు వట్టిబ్రాహ్మణ విదూరత్వమును మాత్రము తలపెట్టక ఇంకను తరచి తమయద్యమోద్దేశములను నిర్ణయించుకొందురు గాక యనియు ఈయద్యమ మూలమున నైన బ్రాహ్మణేతర వివిధజాతులలో కొన్నిటి కైనను పొత్తు సమకూరి జాతీయైక్యము నకు క్రమముగా మార్గమేర్పడును గాక యనియు నమ్ముచున్నాము.

దయామయ కాతీస్యము.

బాలిసాలు కుట్రకేసునకు అనుబంధముగా విచారణకు వచ్చిన రెండవకేసులో బాకరు గంజి జిల్లాజడ్జిగారు తీర్పు చెప్పినారు. ఒక్క ముద్దాయికి ఎదురైన సుపర్యములును తక్కిన నలుగురకును వదిలది యేండ్లును ద్వీపాంతర శిక్ష విధించినారు. తమతీర్మానమున వారువాసిన కొన్ని వాక్యములు మనదేశమునందలి బాలురమే యను గోరువా రందరును గమనింపవలసి యున్నారు. ఈకుట్రనేర ఘటము బాల్యదశలోనే మర్కాగ్గు లాకర్షించుకొనుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యాభిలాషను రంపుల్కొలిపి ప్రద్యులించ జేయు వాఙ్మయము వీరియెరుల నిడి వీరిచేత చదివించు చున్నారు. వీరి యజ్ఞానమును, అభండవిశ్వాస బుద్ధియు, దేశప్రేమయు, మతభక్తియు, భావనాశక్తియు, తుదకు స్వాభిమానము నన్నియును ఉపయోగించుకొన బడుచున్నవి. విషయములు వీరికి తాతమారుగా ప్రదర్శింపబడుచున్నవి. హైందవభూమి చుర నష్టల బెట్టబడుచున్న దనియు విజాతీయులకు నెడలగొట్టినయెడల కృతయుగము మరల తలయెత్తికొన గలదనియు వీరికి నన్యుకము కలిగించబడుచున్నది కుట్రసంఘముల నధ్యక్షమున కర్మక నిప్పు నిబంధనలను చదువునప్పుడు, అందులో కాళికాదేవి యెరుట చదువునప్పుడు, దేహము వరసకమును పోయి తనయెరుటి యద్యమము మహాోద్యమమనియు తదుద్యమ నాయకులు మహాపురుషులనియు బాలునకు తప్పుచున్నవి. ఇట్టిపరిస్థితులలో నుంచిబాలు డైనను చెడిపోవచ్చును. ఇది యంతయు నేరస్థులపక్షమున చెప్పుదగినజేయని న్యాయాధికారిగారు అభిప్రాయపడినారు. ఇంత వివరముగా విషయములను తెలియకరచి బహుస్వల్ప సంఖ్యాకులగు కుట్రనాయకులు పెట్టె ప్రభుకు చాత్రులగుచుండు మన బాలురయెడ లోపు దృష్టులు దయతో ప్రసరింపవలసిన దను నూచనను తోపింపజేసిన న్యాయాధికారి విక్రీలి ప్రశంసనీయును. అయిన ఇట్టి న్యాయాధికారికి గూడ కఠినతర కారాగారశిక్ష తప్ప వేరువిధముగు శిక్షను మర్కాగ్గుమునకు దిగి శిక్షాచాత్రులును సంఖ్యమున నైనను కోమల హృదయములు గల్గినయమార్గముల సంస్కారమునకు లోబడగల యావలపై విధించు సభికారము లేకపోయి నందులకు చింతింపవలసి యున్నాము. ఇతరులను దుష్టమార్గము నుండి విముఖులను జేయుటకై ముద్దాయిలకు కఠినశిక్ష విధింపవలసి వచ్చినట్లు న్యాయాధిపతిగారి ప్రాసాదము. ఇదివర కెన్ని వ్యాయోగములు తేబడినను కుట్రలు నిలువలేదు. ఇదివరకు వేసినశిక్షలు నేరనిరోధకములు కాలేదు. కుట్రకార్యములు పొచ్చుగా జరుగుచున్నవి ! కుట్రకారుల యుద్దేశము భగ్నము కాలేదు ! శాంతిమై నుండు పౌరులకు అపారనష్టము సంభ

విందుచున్నది. ఇప్పటి రీతిని తీక్షణరాజకీయాదో
 శన నిలుచుట కానరాదు. అనుకారణములను బట్టి
 ఇట్టిపద్ధతి నవలంబించితిమని వారు తెలిపిరి. కేవల
 క్షేమసంరక్షణ శాసనము రాకముందటిసంగతి
 యెల్లప్పుడు దానికి నిజమేల విధింపబడిన దండనలు
 తగినంత కఠినముగా నుండలేదని యెవ్వరును
 ననబాలరు. బాక్సంగి న్యాయాధికారిగారు వేసిన
 దండన ఆ కఠిన దండనములలో నొకటిగా గణించ
 గలదనుటకును సంజేహము లేదు. అయిన కఠిన
 దండన చే సంస్కారము కలుగునను శిక్షిప్రాయము
 నరియైనది కాదు. అందులోను విద్యాగంధము కల
 వారియెడల న్యాయాధికారిగానే చెప్పవలసివి దృఢ
 విశ్వాసములను సంకల్పములను కలిగి ఏదో
 యన్యాయము జరుగుచున్నది యని హృదయ
 పూర్వకముగా నమ్ముచోయెడల నీ కఠినశిక్ష
 యంత యవయోగింజు కాదనియే మా యభి
 ప్రాయము. ఏండ్లకొలది జన్మములకొలది ద్వీపా
 తరవాసము కఠినశిక్షగా చేరునా యనుటయు
 అంగీకరింప దగినదియే. మనకు గట్టిపడినవిద
 కాత్యయమృత్యుము పోవుట సహజము. ఆ విధ
 ముగా గట్టిపడుట కవకాశము నిత్యము అస్థిశ్శితి
 సంభవించుటకు ముందే మరల స్వాతంత్ర్యామృత
 మును ననుభవించుచున్న యొక సంస్కార పద్ధతి
 కావచ్చును. ముఖ్యముగా లోకమును నవమాదని
 యకావనుల కట్టిపెట్టి ఎక్కువ లాభకారి. అంత
 కంటెను దయతో చూడగలిగిన నష్టముండదు.
 తప్పు శిక్షిప్రాయములవలన తలలుతిరుగగా దురా
 గతములకు బూరిన బాలురను నిరోధించి కొంత
 కాలము తగిన యవపుననుంచి సుమార్గాను వస్తుల
 జేయచూచినయెడల వారి కోమలహృదయములు
 తప్పు కృతజ్ఞతాబద్ధములయి మారగల వనుట
 కును సంజేహింప బడిలేదు. సాశ్వాత్య రాష్ట్రము
 లందునలెనే యిచ్చుటను ఇట్టినుందుకు జాలు
 రకు సంస్కారాగారములు అవసరములు. కారా
 గారము లంతప్రయోజకాలు కాబాలవు. సం
 స్కారాగారములు లేనప్పుడు కారాగారముల
 లోనే వీరికి సంస్కారాగారములలో నియ్యబడు
 శిక్షగా నప్పించినయెడల ముందునైనను వీరుము
 చిపొరులు కావచ్చును. ఉదారహృదయు లగు
 హొంజి ప్రభువుగారు మాజేశములోని దురదృష్ట
 వంతులగు నీ బాలసేర్థుల భవిష్యత్తుకై జాలి
 గొని తగినయత్నవల సాలింతురుగాక యని
 నమ్ముచున్నాము.

అమెరికాలో జర్మను కుట్రలు.

శ్రీ కలీంజి వార్తలలో విశేషభాగము అమెరికా సం
 యుక్త రాష్ట్రమునకు సంబంధించినది కలవు. ఆ రాష్ట్రమున
 అన్ని జాతుల ప్రజలను ఉన్నాడు. ఫ్రెంచివారు, ఇంగ్లీ
 షులు, పోర్చుగీసువారు, ఇండియన్లు, జర్మనులు, ఇంకను
 పెన్ని జాతులు కలవో అన్ని జాతులవారును పౌరత్వప్రవాక్కు
 లు సంపాదించుకొని సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రజ యయి జీవితమును
 గడుపుచున్నారు. అందుచేత నేటిదినము అందరును ఏ జాతికిని
 జేరని ప్రత్యేకభావనారేయని కానరాగ్గయును ననుసరించి సం
 యుక్త రాష్ట్ర ప్రజను భావించవలసియున్నను వాళ్ళులలోని
 రక్తపు బలిమిత్రకొండరకు కొంతప్రత్యేకభావముగలదైదు.
 అందులో జర్మనులు బహుకాలముగా లోక సామ్రాజ్యకాంక్ష
 చే దండవ్యూహమును లగుచుండుటచేత వారువారు వారిగుణ
 మును నవలెదు. జర్మనీ దొంగతనముగా తగిన ఏర్పాటుల
 నన్నిటినికేవల తనపక్షమును బలపరుచుకొనెడిది. ఎందరో గొప్ప
 గొప్ప నడవులలో నున్న వారందరును జర్మనీయును కోరు
 వారుగనే ఏర్పడినాను యధారంభమునండి అంగ్లభూమికి
 వ్యాపారవర్తకాద ననుసరించి అమెరికావారు కుట్రలను
 మందుగుండుసానుగ్రులను ఎగుమతిచేయుచున్నాడు జర్మనీకి
 సముద్రసామ్రాజ్యము కూర్చునుటచే ఇట్టి సహాయము జర్మ
 నీకి కలుగుటలేదు. కావున జర్మనీ పక్షపాతులు అమెరికాలో
 నుండి ఇంగ్లండుకు యధాస్థాని సాగిపోవుటను ఆపుటకు

ప్రయత్నించిరి. సానుకూల పోషకపోవుటచే మందుసాను
 గ్రుల కర్మాగారముల కనుబెట్టుట, సానుగ్రు కొనిపోవు
 వాకలను విధ్వంసముచేయుట ముఖ్యములను చుంపుట ప్రారం
 భించిరి. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు
 బహుకాలము నహించి వారు. కోట్లబిలియన్లలో జర్మను
 రక్తమువారు అన్ని యల్లులకు మూలములు కేటవడినది.
 దానికి సంబంధించి శంకయు ఇదివరకు మారుచుండు
 వార్తలలో చదివిన యుండును. ఇటీవల అమెరికా ప్రభుత్వ
 మువారు కప్రాను బాయిమెట్, కప్రాను వాకోచేజెకో
 అను ఇరువురు జర్మను ప్రతినిధులను జర్మనీ అమెరికాలో
 నుండినక వెలకకు పిలిపియకొనవలసివచ్చిరి. అందుకు
 కారణము తెలుపుచు జర్మనీ ప్రతినిధిగారు: విల్సనుగారు
 విషయము చర్చించుటలేదా జవాబు సంగింపబడి తెలియజేయబడి.
 వారు రాజ్యాధిపత్యం ప్రారంభించుట చేత, యువనా
 సను వాకిలాకి బలవత్తకోపకరణములను పయోగించి శిక్ష
 యించినారని తెలియజేయుచున్నది. వారు ఆ
 ప్రతినిధులలో రాష్ట్రమున కల్లులను కలిపించి యగౌర
 వము దెప్పినాననియు ఇట్టికల్లులను పుట్టించి తిండి తాము
 సిద్ధపడలేదనియు అట్లు సిద్ధపడుట అజ్ఞాతముగా నుండి యుం
 దుననియు చెప్పి సంయుక్త రాష్ట్రములకానమును పర్యవేక్ష
 ముగా దృష్టాంతమునకు మనయోగింపబడునని వర్గాలించి
 యున్నాడు. అప్పుడుగారు ఇప్పటికి జర్మనీ ప్రభుత్వము
 వివరణంతుని చెప్పబట్టిన లూపిలేయ యత్యాది సంభవ
 ముల కాలమున ప్రభుత్వమిట్లుండవలెనని జర్మనీకి సందిచ్చి
 నరీతిని నందియ్యక ఆత్మగౌరవముతో ప్రరర్తించి వారంభించి
 యుండుట సంతృప్తికరము. జర్మనీకి అమెరికావను త్వరలో
 పాకము ముడరచిన ముడరవచ్చు ననుటకు నూచరణ కలవు.

శ్రీ కేషులైన్ శ్రీ మోతే అచ్చయ్య

జమిందారుగారు.

ఒక విశేషణ శ్రీ కింది విచారకర వార్తను మాటతెలియ
 జేయుచున్నాడు.

“ఏలూరి శట్టణమునందలి వర్తక బృందమునకే కాక సకల
 జనులకును వాడుకునును, వికర్మమాదాహణియు సర్వ జనా
 దరశీయుడును, వీడల పాలిటి కల్పవృక్షమును భువన కేక్కిన
 మోతేవారి కుటుంబములో పెద్ద యువకుని శ్రీ మోతే
 అచ్చయ్య జమిందారుగారు 8-12-15 బుధవారమున కాల
 ధర్మము నొందిరి. వీరి గౌరవాధ్యయ అన్ని చుకాణములును
 మూలములైన. బ్యాంకు వాద్యములలోను, భజన సంకీర్తన
 ములలోను, బాణ చంచా ధ్వనులు మిక్కు లుట్టుచుండ వం
 దలకొలది జనులచేత పరాకాష్ఠాభిషేచముగా అయివారు
 వేలమంది కనమును వెంబడించిరి. వారికనమును నెయ్యి చుంచి
 గంధపు చెక్కలతోను, కర్పూరము మొదలగు గుగంధ ద్రవ్య
 ములతోను దహనసంస్కారము గావించిరి. శ్రీ అచ్చయ్య
 గారిపేర్ను అధికారము పలుకబడి గౌరవము ముయ్యించి నంబు
 నది కాదు. ఎంతటివారయినను వీరు చెప్పినకార్యము శివసా
 కులించి చేయుచుండెడివారు. వీరియందను అనేక వీరలు
 బ్రతుకుచుండిరి. శ్రీ అచ్చయ్యగారికి మగసంతానములేదు. ఒక
 కుమార్తెయు కొద్దికాలముక్రిందనే కాలధర్మము నొందెను.”

అచ్చయ్యగారి సోదరులకు సుప్రసిద్ధ శ్రీ మోతే గంగ
 రాజుగారును మొక్కగారును శ్రీ అచ్చయ్యగారి పేరుకు
 నుదితరీతిని నిలువగలవారు కలరు. వీరికి కలిగియుండు దుఃఖము
 ఆపారము ఇట్టి దుఃఖపరులయిన సానుభూతి కనుపరచుట
 యు సహకారియగును గావున వా యిరువురకును అచ్చయ్య
 గారి ఇతర బంధువులకు మా సానుభూతి తెలుపుచు వారి
 యాత్మకు కాంతి సమకూరును గాక యిది ప్రార్థించుచున్నాము

గురుజాడ అప్పారావుగారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ వారి యువప్రముఖునిక నిన్న
 సాయంకాలము ఆరుగంటలకు ఆంద్రునను భవనమున ఎన్.
 శ్రీనివాసయ్యంగారి యాజమాన్యము క్రింద గురుజాడ
 అప్పారావుగారి మరణమునకు చింతించుచు తీర్మాక మొనర్చు
 టకు నొక బహిరంగసభ జరుపబడియెను. బహుళ సంఖ్యులు
 సభకు రాకున్నను వచ్చినవారు అన్ని ప్రజాకాఖుల ప్రతి
 నిధులు వాగొప్పుచుండిరి. మాఖ్యులగు పండితు లనేటబడిచ్చేసి
 యుండిరటట ప్రత్యేకము తెలుప దగియున్నది. గా॥ నర్.
 హోల్లొ వూఅర్న గారు అధ్యక్షుడన వార్తావాచక యంత్ర
 ము మూలమున తెలియపరచిన వాక్యములను అధ్యక్షులు సభ్యు
 లకు వినిపించిరి. తరుకు నీ సభ కావ్యోదయమందెననియు అప్పా
 రావుగారు ఆధ్వర్యకేత్రములునియు తాము మనఃపూర్వక
 ముగా నొకంగురు రనియు వారి ఆత్మనమర్చణము పుకేంస

నీయ మనియు సభకు రాజేంద్రులకు తాము చింతించున్నా
 రనియు నర్. హోల్లొ గారు వాగినయిందేరి. రెంటాల వెంక
 టసుబ్బారావు గారు రాంధ్రమున నొక యుత్తమును బంపిరి.
 వారిలో నీ క్రిందిభాగము నమ్ముచున్నాము.

“పంతుల వారి వకాగ్ర బుద్ధియు బోధిత్వ గ్రహణ
 శక్తియు అనేక సందర్భములందు వాకు మిక్కిలి చక్కగ
 వాడకట్టి ఆశ్చర్యమును కలిగించినది. తత్సాక్ష్యములను నూత్న
 దృష్టితో గ్రహించి ప్రస్తుతము ఆంధ్రభాషయందు అనగా
 గ్రామీణిక వ్యాకరణిక కాఖుల వరస్సన సంబంధ విషయమున
 ఏర్పడియుండు కొన్ని వైకల్యములను చక్కయగుపరచి నను
 న్యూలభాషముతో వారు వెల్లిపుట్టిన భాషావాదములు నిశ్చయా
 ధమున ప్రచురముగ గ్రహించుటకు వారి మిత్రులకుండు గూడ
 కొంతకొంత వ్యక్తింపబడినది. ఆ కారణముచే పంతులవారియెడల
 భాషాభిమానులకు కొంతకొంత వైమనశ్యభక్తియు అం
 తర్హత్యు యోగియుండ వచ్చును. కాని స్పష్టి విచిత్రము
 కదా యేలాన జన్మమునకు ఇంచుమించు జేర్చిన సర్వోత్తము
 ము గల శ్రీ అప్పారావుగారుగారి ఆకాలవృత్తులు ప్రా
 ప్తియట! ఆహ! వారి సుగుణ సంపద కీర్తిపతేల! కొన్ని
 లోపములున్నను లోపములేని మహాత్ము లెవ్వరు?—వారి
 కీర్తికాంతికాశ్చర్యమును సత్ప్రశోభిణి వారికి స్థానముకల్పిం
 చినది. ఆక సమన వెలకుచుండు సత్ప్రకారాలో వారిని ప్రతి
 దినము మనము దర్శించి ఆనంద బాష్పము లర్పించ వచ్చును.
 “అభరణాజ” శత్రుశ్రము మాచువడకను కానబడును.”

“శ్రీ గురుజాడ అప్పారావుగారి మరణము వలన
 వారధి వాద్యములతోనుండు గొప్ప నష్టము సంభవించిన
 దని ఈ సభ వారి ప్రాప్తియవలెనున్నది.” అని మొదటి
 తీర్మానమును శ్రీ మోతే చెన్నాపుర్యద భానుమూర్తి కంఠము
 గా నుపసాదించిరి. గా. హరినర్సయ్య శ్రీరావు గారు బలవరధరి
 గా. వి. ఎన్. శర్మగారును, దక్షిణామూర్తి కాన్తులవారును
 నుదితరీతిని నుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు శ్రీనివాసయ్యంగారు
 వారు తరుకు అప్పారావుగారి సాహచర్యము పడువైదు సంత
 త్వరములుగా నుండెననియు వారి ప్రతిభ అప్రతిహత మని
 యు వారికెల్లప్పుడును వాద్యము పరిశోధన వ్యాగ్రత నిషయము
 గా నుండినదనియు చెప్పి తమ యాభిప్రాయము చెప్పి తీ
 ర్మాకమును సభ్యుల సమ్మతికి తెట్టిరి. సభవారు నిల్చి తీర్మా
 నమునంగీకరించిరి. అ గాని సాధిపతికి వందములలో సభ
 ముగింపు నందెను.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ జయపురము: మహారాజాగారు:—శ్రీజయ
 పురము మహారాజాగారు దక్షిణాన మధుర, రాజేశ్వరము,
 భువనగిరియిట్లు గు మహాస్థలములలో యాత్రజేసికొని మరల
 వచ్చే శనివారము 11-న తేది ఉదయము యచ్చటి ఎరువూరు
 స్థానములో వచ్చి దిగెదరు.

చెన్నపురి శ్రైస్తవ కళాశాల సాంవత్సరీ
 కోత్సనము:—ఈ నెల 21-న తేది సోమవారమునాడు శ్రై
 స్తవ కళాశాల సాంవత్సరీ కోత్సనము జరుగును. ఆర్. శ్రీని
 వాసఅయ్యగారు యం. ఏ. గారు అధ్యక్షులను వహించుదురు

భగవల్ తత్వబోధిని సభ:—చెన్నపురి టంక
 సావధియందుండు హిందు తియలజకలు ఉన్నత పాఠ
 శాలాభవనములో బ్రహ్మశ్రీ వండిత, టి. లక్ష్మణాచారిగారు
 శత్రు కుక్రివారము 10-నతేది సాయంకాలము 6 గంటలకును,
 శనివారము 11-నతేది సాయంకాలము 5 గంటలకును, ఆది
 వారము 12-నతేది సాయంకాలము 4 గంటలకును, ఉదయ
 వరుల చరిత్రనుగురించి కాలక్షేపము జరుగును.

ఏడవ అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ:—
 చెన్నపురి విక్టోరియాశిక్షణశాలనందు ఈ నెల 19,20,21 తే
 దులలో ఆయుర్వేదమహాసభ జరుగును. ఆదివారము 19-న
 తేది శ్రీసాయంకాలము 8 గంటలకు సభ ప్రారంభ మగును.
 శ్రీయుక్త కవిరత్నకవిరాజు యామినీభూషణరాయ యం-ఏ.,
 యం-బి., యశ్, సి, యం. గారు అధ్యక్షులను వహించుదురు.
 గురువారము 20-నతేది ఉదయము 8 గం॥ నెం 12 రు రెంబు
 నెట్టివిధి చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల భవనములో గా॥
 న్యాయమూర్తి దివాన్ బహద్రకు టి. నదాక అయ్యగారు
 ప్రదర్శనమును ప్రారంభించెదరు.

అలవనవాసు దేశమునకు గి.-కెయికో విలేఖనము పయ్యె
నీరు పుట్టికలో నిల్లు వాని నేను. కాంప్రాంటి నోపేయగని
వ్యక్తిని తృప్తికరముగ చేసి ఇటీవల వదలి కలిగినది. ఈ
వార్త కేవలము వ్యక్తియకాదు. భువన్న-రాజ్య వార్తయెందు
నట్లైతెనుటచేది. మువవనంపుయనకు వైరులు కలరిన స్పష్ట
మయ్యెను. వైరులతో బలమును పోరాటము జరిపి గాని ఈ
సంఘము నిజములు దుర్భలము. పథ తెరువబడగ నే ప్రస్తుత
వ్యయితినిగూర్చిన వివరము నొసగవలసినదని జోజయునుండి
వచ్చిన పత్రికిని కొనినను. పత్రికలు వేయుట కిది సమయము
కాదనియు, (కొత్త కాసనముల చర్చించుటకు తాము
సమావేశమైతి మనియు అగ్రాధికారిని బయలు చెప్పెను.
తమ దేశముయొక్క ప్రస్తుత స్థితిని విని చర్చించుటకై తాము
చుట్టకు వచ్చితిమని ప్రతిపది తిని ప్రస్తుతైర మిచ్చెను. అధ్య
క్షుడు మరల జవాబు చెప్పించుడగ నధికారి కలవరము జరిం
చెను. అరబ్ ప్రతినిధులు తమ సమాకారపక్ష మనలంబించి ఇ
టీవల నుండియుండుటచే కొందరు మహానీయులకు అరబ్బీలను
గూర్చి తా మొక ఆర్జిని రాఖులు చేసికొనుటకు అంగీకరింపవల
సినదని వారు సభాధ్యక్షునికొరి. కాని వారికొరకనిరాకరింప
బడెను. అనంతరమువత్కిన ప్రతినిధు లందరు దొరతనమువారు
విరింతుకాధికారమునుజరిపి దేశమును ధ్వంసముగా మ్రచిరిని కేక
లు చేసిరి. కలిగినవ్యయలకు దొరతనమువారు సమాఖాయపి చెప్పె

కలసియుండునది. వారందరుకొన్నివరికి. సభలోగండగోళ మధికమయ్యెను. ఆంధ్రముఖమున సభసాగింపుటకు వీలుకడి నడికాదు. ఆ సాయంకాలమున నెయ్యవజరసంఘమువారురహస్య ముగంపమానేకమై ప్రతినిధులసభనుకుదురుట్టింపుటయొక్కయోగ్యతయోగ్యతల చర్చించిరి. ప్రతినిధుల సభయంతకాలము వరకు తోగిసిపుచ్చుటకును జోజుట ప్రతినిధులను 51వంద ప్రతినిధుల ఆరెమ్మచేయుటకును వారు నిశ్చయించిరి. తరువాత మె ఆరెమ్మచేయలేనని ఉత్తరము చేయబడెను. కాని ఇట్టి నితిలో ప్రతినిధులను ఆరెమ్మచేయుట వైకటల దృష్టులవా కర్షించి ప్రమాదకరమును పర్యవసానముల గలిగి యుండునని భావించి యొకచెప్పుటచే నుత్తరములు రద్దుచేయబడెను. ఆనవ మననే నీ నేటినున్న రాఫట్ సాహగారి ఆధిపత్యముక్రింద సహ జేశమయ్యెను. సభలో కల్లకల్లములయొద్దయంతేవుగాని దొర తనమువారి నెదిరింపుట మాత్రము జరిగెను. ప్రతినిధులసభకు పూ ర్యమయ్యెను. అప్పుడుగండగోళమునుగూడగాదుదేశమునకు సంభ వించిన యుద్ధములక విడల్పుట, రాజ్యముయొక్క నీరుసగు ఆరికనితిని దొరతనమునా లేకప్పిపుచ్చుచుండిరియు ఆర్మి నియమ క్రొస్తపుల వాత్సలకు దొరతనమునా లేక ఆనవతించి రనియు ప్రశ్నించిరి. తమ మిత్రులను రక్షకులను అనుచునై దొరతనమువారు కత్తికట్టి ఉదికనన్నాహములు లేక కత్తు పతుములేరి. ఇంతకును ఒక దేశవిజయమందిన అందుయాలమున తురుష్కరాజ్యమున కెట్టిలాభముకలుగునోదొరతనమువారికి తెలియనేలేలియును. యుద్ధమున ఇప్పటివరకు 400,000 మంది తురుష్క సైనికులు నష్టమైరి. ఈ నష్టమునకు తగు లాభము చే కూరునట్లు కానరాదు. తురుష్కలతి కిట్టి ప్రమాదకర నొడ విండుటకు దొరతనమువారే కారకులు. అందువలన బాతీయు లందరు దొరతనమువారినే వాధ్యులుగ తలచురు. ఈమున్నగు అంశములు ఆహమ్మది రిజాగారు నీ నేటివారికి దాఖలు చేసినవత్తమున తెలుపబడెను. నీ నేటిసభ్యులందరు రిజా గారు తెలియపరచిన అంశములముడి ఆధికమగు సానుభూతి కను పుడిరి. ఈ విషయము దేశమునంతట యగు టాలెట్ లె గారికి తెలియగనే వారు నీ నేటి సభకు వచ్చి రిజాగారు దాఖలుచేసిన వత్తమును చదువుకొని సభ నాదినమునకు చాలింపిందిరి. రిజ గారిని ఆరెమ్మచేయలేనని ఉత్తర వ్రాసెరి. ఆ ప్రకారము నీ నేటి మందిరమున విడుచు మార్గమున రిజాగారు ఆరెమ్మచేయ బడిరి గాని యుద్ధరాజుగారి కోరికపై వారు మరల విడుదల చేయబడిరి. రిజాగారును జోజుట ప్రతినిధియు పోలీసువారి పరీక్షించి క్రింద నున్నాడు. తమ నితి కడు ప్రమాదకర మని యుద్ధవిజయం సంఘము వారు గ్రహించిరి. బలమును పోలీసునిచ్చింది తమకుంటుండినగాని వారిప్పుడు తమగృహముల విడుదలలేదు. సంఘసభ్యుల తేవునుకొరకు విడివిడుపునట్లుగా చేయబడుచున్నది కాంప్రాంటికోపిలు నగరమున ప్రస్తుతము తిరుగబాటు జరిగెను. రాజ్యశాస్త్రి పాఠశాలలో అధికారవత్తముకల తెలుగోవాస్తవ్యులకు ఆశ్చర్యము కలుగలేదు. తురుష్కసైనికుల దొంగించి బల్లేయను వైనికులు కట్టమున నెలకొల్పబడినవి ఇటీవల తెలియవచ్చి నది. ఆకారణమున తిరుగబాటుజరుగదని చెప్పవచ్చును. ప్రస్తుతమునుట్లు తిరుగబాటు జరుగక పోయినను కొలది కాలమునమాత్రము జరుగుట నిర్ధయ. టుగ్గువారికి బలమును విడల్పు విచ్చుటవైక సంధించి ఆనర్తమానము కాంప్రాంటికో పిలు నగరమునకు వ్యాపింపగనే తిరుగుట జరిగెనదను వత్తమా నము నునకు తప్పక తెలియవచ్చును.

తురుష్కలు బలరులు.

లండను డిశంబరు 8. — తురుష్కలును బలరులు కొండొరుల నమ్ములాలకుండ నున్నారు. గండర గోళములు హెచ్చుచున్నది.

అమెరికా.

అమెరికావారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను డిశంబరు 9. — వాషింగ్టన్. — బోయడు పాప నుగార్చిన అమెరికానుండి వసినేయుడె. కోతులకు కారణ మేమని కాంటు పేనుప్రాపుగా రకుగగా వారు వైనిక వాకాదళ విషయములలో చేసినవత్తలే కారణమని లాన్సింగు గారు బహుప్రాసించిరి.

కమ్మనివా నొక.

లండను డిశంబరు 9. — వాషింగ్టన్. — ఈనాటిలోని నా విషయం 30 మంది గలరు. కెప్టెనుకు ర గురు ఇంజనీరులు అమెరికావారు వీరు. అతెగ్గొండ్రెయితు వెల్లుచున్నాడు.

ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు.

లండను డిశంబరు 9. — వెంటుగోనిను విల్సను గారి నే మరల ప్రెసిడెంటుగా నియోజింపరలెనని ప్రజాసాధనాధి రతులుగా బాతీయవాదుల సంఘమువారు తీర్మానముచేసిరి.

జర్మనీవారి వీరతులు.

లండను డిశంబరు 7. — ప్రెసిడెంటు విల్సన్ త్వరలో రాయబారము నకుపయోగమును బ్రయత్న గాదు ప్రకటించిరి ఆ సమయముననే జర్మనీయుల వరకులు న్యాయాత్ములగుట ప్రకటించబడెను. అని యెవరగా? కాకప్రాంటికోపిలును ఆసి యా మొనరునకు? చూచిరి కాటంకములేకుండుకలుగ బాబ్బాను నందు జర్మనీయుల దాధికారము స్థాపనమగుట. కాకప్రాంటు నోపిలునై సధికారము గలిగి తురుష్కమును సాగరికత వ్యాప నము గాదింపుట కొప్పకొనట. జర్మనీ యుద్ధములకు వ్యతిరేక లాంఛనము స్వాతంత్ర్యము నిచ్చి గోడధర్మపాపానముల నేర్పర చుట. వెస్ట్ రేలియను యుద్ధమునాని కిచ్చుట. బల్గేరియాకు పూర్వపు సరిహద్దులే యుండలెను. బెల్జియంకు పూర్వ స్వా తంత్ర్యము నొసంగుట. ఆశ్మేనుగో ప్రెండినాకి క్వీ సమహాయ మొసంగరలెను.

జర్మనీయ యుద్ధపు లోడలకు

సరఫరా సంపుట.

లండను డిశంబరు 7. — న్యాయాత్ముల హాంబర్గ్ ఆమె రికా కంపెనీవిచారణలో దెలిసినవిషయములనుబట్టి నాన్త జర్మన్ లాన్డోవారి ప్రకర్తనవిషయమున విచారణచేయుటకు దొరతనమునా చాలాదింపుచున్నట్లు దెలియుచున్నది.

వైరుధ్యము సంభవనీయము

లండను డిశంబరు 8. — వాషింగ్టన్. — జర్మనీయులలో గల వివాదమునందు ప్రజ తుల్యత్వానును జాతుమ న్నాడు. ఈసందర్భమున రెండుదేశముల వాఁకిని మైత్రి చెకు పని యనుకొనుచున్నాడు.

ప్రాండర్లు ఆయుల కంపెనీ యోగమిద

అంతర్గామి పడుట.

లండను డిశంబరు 9. — వాషింగ్టన్. — క్రిటి, బ్రెహావీల సభ్యు వెట్రొలెటకు ప్రాండర్లు ఆయుల కంపెనీవారి యోగ మిద ఆస్తియావారి యంతర్గామి యొకటి ఫిరంగుల వారు చేసినవి దేశీయ కాఖవారికిదేరినను. ఒక కళానుకు దెప్పలు తగిలెను.

అమెరికా చమురులోడను ముంచుట.

లండను డిశంబరు 8. — న్యాయాత్ముల కన్యూనిపోయ ను అమెరికావారి చమురు ఓడ బ్రెహావీల సమీపమున నొక యంతర్గామిచే ముంచికేయబడెను. కళానుగ గురించియు అంతర్గామి యెరిగెననియు దెలియలేదు అని కోనుకుండి వాక్తచెప్పెను.

ఫోర్డుగారి శాంతిస్థానో ద్యమము.

లండను, డిశంబరు 7. — 26 వెంటు ఓస్ట్రాళియోడ లో జెడలిన ఫోర్డుగారును అనుచరులును తాము జర్మనీకివోన నిశ్చయించితి మని వాయువాన్త సంధి జర్మనీయులు తమ ప్రయత్నమునకు తోడవురునది వారు ప్రకటించు నున్నారు మాత్రండు.

ఈలెండు పత్రికా సంపాదకు నొకని ఆరెమ్మ చేయుట.

లండను డిశంబరు 6. — వెట్రిగ్రాఫ్ పత్రిక ప్రధానసం పాదకుడగు స్క్రాన్డెగారి వరెట్టు చేయుటచే ఆమ్మెగ్గో ములో కొంత కలకరము కలిగినది. యూరోపు సభ్యరా వ్రు మందున్నట్టియు అంతకాత్మయొక్క బోధనల సాటింప నట్టియు ఘాతుకుల కొండ కేయుద్ధముకు కావలెనై ఆయ వ్యాధియు శోక దాని నతికు ప్రయోగించింపకున రి మానముల శిక్ష విధింపరలెనదని కోరబడెను. మాత్రండు దొరతనమునాగా అక్రమ ప్రకర్తనము చేయుచు జర్మనీవారికి ఆహార పదార్థము ల సంపన్నమండిరిని మరయొకవ్యాధి సహితము ప్రయోగించెనని మరయొక నేరము మోపబడెను.

హాలండు దేశపు పత్రికాసంపాదకుని పట్టుకొనుట.

లండను డిశంబరు 8. — హే. — నేడుజరిగిన రాజ్యాంగ సభలో వెట్రిగ్రాఫు పత్రికాసంపాదకుని పట్టుకొనిరను విష యము తెలుపబడింది. వెట్రిగ్రాఫ్ స్యాంక్ట్ర్యముకు భంగము కలిగింప బడదని వ్యాఖ్యానాభా ముత్రి నడిచెను.

ఢిల్లీ

రాజప్రతినిధికి వచ్చినవార్త.

ఢిల్లీ డిశంబరు 8. — వైట్టుసెక్రటరీ గారినుండి రాజప్రతి నిధిగారి కీ డిగునవార్త వచ్చెను. — ఆస్తియావారు పడమటి నుండియు ఈశాన్యమునుండియు మాంటినిగోను బ్రకేరించి మిట్టాట్టూ వాటమిద ఇచ్చేలెను సమాపించుచున్నా రని ఆస్తియావారు ప్రికటించిరి.

ఆస్తియావారు మాంటినిగోలోను 200000 మంది సర్వియావైనికు లున్నానని సర్వియానుంత్రి లెక్క చేయు చున్నాడు. — ఈ త్రవమున 12 మైళ్లదూరమునందు జర్మనీయు లు ఫిరంగులను తీరముగ బ్రయోగించిరినని స్థిరమిద కథాబ్బావాదజ్జ జర్మనీయులు వైవహండు వాసితి మనియు రుమ్మవారు తెల్పుచున్నాడు.

లావానీ కిరీల మధ్యనున్న దాకరెయిమ్మనుమిద వైమాని యు విచ్చియునుగ వాంబుల వైరిరి. శత్రుకండకములయొడ ఫిరంగుల బ్రయోగించితిమి. మంజుకుల పోవాట మెక్కనగ జరిగెను. వాతావరణము బాగుండలేదు. అని సర్ హాక్ ప్రెండి గారు దెల్పుచున్నాడు

ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెనని ప్రెండివారు దెల్పు చున్నాడు.

శత్రువులు గుంపులుగవచ్చి వివిధదేశములందు మన నేవాదులును చేరింప బ్రయత్నించిరిగాని వ్యవయొప్పతి మని ఇటాలియావారు దెల్పుచున్నాడు.

మార్కోరా సమాధిదమునందు బ్రిటిషువారి యంతర్గామి యొకటి తురుష్కుల డిస్ట్రాయరుకు ముంచికేయెను. సరఫరా స్తీయకు నాల్గువ్రయాణపుటోపల ముంచి ఇక్కడే ఇరువ దానిమిదనున్న యొకరైలుకు నష్టము కలిగించెను.

నూతన స్నాతకులకు హితోక్తి.

దేశాభివృద్ధికి పాటుపడదలచి, మ్రోందవులును మహా మృతీయులును ఒక దోహతలో కలసిమెలసి పనిచేయుచుండ నలెను. ప్రస్తుతమా రెండు తెగలవారిని ఉన్న భేదభావముల తొలగింప యత్నింపరలయును. మహా మృతీయు మ్రోందకు తెగలను జేరుదేసి పరిపాలింపరలెనని దొరతనమువారి గాజ్య విధానమని కొందరు యాభునుచెప్పిరి. అదిశేకల మనశ్యము.

హిందూదేశముయొక్క భావి అభివృద్ధి విషయమై కొందరపడి ఏకాగ్రముకు చేరుగాదు. కోరిక యంశములన్నీ యు ఆనవమనే నిర్ధించునని తలచుట. వెల్లెత్తకము. గత 20 సంవత్సరములలోని హిందూదేశము వెకకటి 2 శతాబ్దముల కంటె అధికమగు ఉన్నతదశకువచ్చెను. రాజకీయ వ్యాపారి ముల చొరవనకాశము గలిగినపుడు రాజకీయాభివృద్ధి పునాదిని దిట్టుమేయబూనలెను. తమనంతటివారు దానివైకేమబోవు మేవల ప్రయత్నమన్నదియు లేండియువారేమానుకొందురు. ఘటుబవిధానముల చక్కజేయరలెను. కాని రాజకీయ వ్యంగ హరములలోనికి పగురు బోయిరి లాభములేదు.

ఆంధ్రదేశమున మెప్పుడుగాడు దుబ్బలవలన కలుగగోవు ప్రమాదముల నూచింది. ఇటీవలి వట్టకేసులలో కొందరు విద్యార్థుల తమవశేషించింపుకొనుట కానవగును. వీరు దెప్పి నట్లు విద్యార్థులు చేయుచుండిరి. ఇట్టివారిలో కలియు వాక్య ణమెండుగాని ఇటుకంటి ఉత్తములవలన ఫలితము లేదు. ఇట్టియత్నములవలన అభివృద్ధికలుగలేదు. ఏకో ఒకమూలను వచ్చిన యంత్రములు దొరతనమున ఆతమొందించునని భావించుట శేకలము అంతము. ఇట్టియంత్రముల స్నాతకులెద్దట వైక గానవచ్చిన వారు వారిని నిర్యూతింపగడగలయును. బాతీయభావముతో పాటుకెడుచుండినవగు దొరతనమువారు అట్టివారికి ఎల్లప్పుడూ న్యతిలేందియుండు రని శలవగు డెదు. అప్పుటప్పట కొందరు ఉన్నోరులు కోవస్వభావులై యుండవచ్చును. కాని కాలక్రమమున వారుగూడ సానుభూతి కలిగి యుండురు. దొంతము వారు వివిధములగు అంశములు విమర్శింప వలసియుండును. ప్రభుత్వ మొక్కటియని విద్యా ర్థులు గురి యుండుండుమకొనవలెను. వ్యతిరేకమనము కలిగియుండ వలెనని విద్యార్థులు కోరుతురుగాని దొరతనము వారు నెమ్మది వైని నివాసముతో చరింప గోరుతురు. కాన రాజకీయ వ్యంగ హరములలో దొరతనము వారికి తోడ్పడవలయును. అధికారి అధికార సమ్మేళనము చేలేనే ఇండియా దేశమునకు భావి యందభివృద్ధి కలుగగలదు. ఈ యన్నగు హితోపదేశములను సర్ కేమునెట్టెనుగాని కాన్వోకేషను సభలో స్నాతకుల కోవర్సి.

వృత్తాంతములు

గోఖలే స్మరణాది. — ఈనాటికి నాథానుమానాగానాన ౧౧౦౦ ల నిచ్చిరి.

లాహోరు కుట్రకు. — బట్టికల్ నోటికి జబ్బుగా పోయిందటే విచారణ నిలదీసియినది.

దయానంద కళాశాల. — దక్కన్ మహారాజాగారు ఈ నెల 7 వ తేదీన ఈ కళాశాలను కల్గిరి.

హిందూజాతీయ బంగారు కర్రలలో 55 లక్షలును గోల్డ్ స్టాండ్ ట్రస్ట్ లో 30 లక్షలును బంగారు నాణెము లున్నవి.

దక్కన్ మహారాజాగారు. — వీరి ముద్రాపకుల కల్గిరి. హిందూజాతీయ బంగారు కర్రలను గూడ స్వీకరించును. ఇది చాల గొప్పదిగా చేసిరి.

కరాచి రైల్వే. — కరాచి రైల్వేను గూర్చి ఇంతవరకు ఏండ్ల క్రిందటివరకు 1291 కిలోమీటర్ల గోధుమను 9828 పన్నుల ధరదీనములను పంపబడినవి.

కలకత్తా సుప్రసాదాధిపతులను. — ఈనెల 10 - వ తేదీన రాజప్రతిక కళాశాలలో శ్రీ రాజ ప్రతినిధిగానికి పేరు తోట యుచేసెదను.

అఖిల భారత క్రైస్తవ మహాసభ. — క్రైస్తవులు నెల లలో అలహాబాద్ లో కాకా నర్ మహామహిమింగారి య క్షేత్ర క్రింద నీ సభ జరుగును.

ఉత్పాదకములు. — క్రొంద్రాద్రి నెలలుజాత కళాశాలలో ధాన్య కావ్యోపన్యాసకులను దాక్షుల గొప్పగురు లాహో లో కొన్ని యుపన్యాసముల నిచ్చెదను.

సింహళముం వాయువాస్త్రాసానము. — పారిసు నుండి వాయువాస్త్రాసానము వాయువాస్త్రము స్వీకరించుటకు సమర్థములు చేయబడినవి.

మొయిల స్త్రీయరు. — ఆదివారమునాడు బొంబాయి నుండి వచ్చిన సోలగట్టి అను మొయిల స్త్రీయరులో యూరోపు షిగ్గ జేకములకు చాల క్రొంద్రులనుబహుమతులు పంపబడినవి.

పాల్నా హైకోర్టు వీధు జడ్జి. — కలకత్తా హైకో ర్టులో భారీలు లేవు. పాల్నా హైకోర్టులో నోక భారీ యు ధి. కాం నెట్టి అట్టిగ్నానగారియు పనిచేయుదురని ప్రాసాంప బడుచున్నది.

మంటాపా శివము పుట్టించుట. — కలకత్తాలో నర్సెం కు నుంట్లో 20-11-15 వ తేదీన గుండు దెబ్బతిని మరునా డు వైద్యశాలలో చనిపోయెను. భూతుడు లరాజుకు. — ఇది విచారణ జరిగినది.

అసాను బంగారమునుపదాది. — జూలై నెలలోవరకు ౧౧ నీయునుపదాది చాలాపాడైపోయినందున మరల బాగు బంచకలెనది రయిలుబోర్డువారు నూచించిరి. ఇండియా ట్రిగారనుమించిరి. 17 మొదలు 25 లక్షలవరకున క్షయిం ను.

బొంబాయి వైసు చాన్సలరు. — బొంబాయి విల్సను 'కాల' క్రిధానోపాధ్యాయులను రెవరెండు దాక్షుల కనుగారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు మెహతా స్థానమున వైసు చాన్సలరుగా నియమింపబడిరి. ఇదివర కు 2 నాడు వైసు చాన్సలరుగా పనిచేసిరి.

సహస్రదీయల రాజీనామా. — ఈసంవత్సరముజరు గ్గు సభనుగూర్చి వైసుమ్యములు హెచ్చిపోవుచున్నవి. సహస్రదీయలు చేయుటకు ౪౯ అరేషముగానిని కోర నని కాపీనుల్లిబయిరాయి భాయిగారు ఇండియా వైసు ను ప్రాసాంపలేఖ ఈనెల 8 వ తేదీన ప్రకటించబడినది.

లాహోరులో రాజప్రతినిధి గారు. — లాహోరులో కింగు ధ్వు మెహారియులుకాలేజీ భవనమును శ్రీ వారు ఈ 10 వ తేదీన తేరచెదను. ఈ మందిరము చాలనుందరముగ నములుగా పూర్తిచేయబడినది. పంజాబు మెటర్నికీ కాలే గాడ శ్రీ వారు తేరచెదను. హిందూజాతీయ నిడియక గొప్ప వ్యయము.

హిందూజాతీయ బంగారు కర్రలలో 55 లక్షలును గోల్డ్ స్టాండ్ ట్రస్ట్ లో 30 లక్షలును బంగారు నాణెము లున్నవి.

దక్కన్ మహారాజాగారు. — వీరి ముద్రాపకుల కల్గిరి. హిందూజాతీయ బంగారు కర్రలను గూడ స్వీకరించును. ఇది చాల గొప్పదిగా చేసిరి.

అఖిల భారత క్రైస్తవ మహాసభ. — క్రైస్తవులు నెల లలో అలహాబాద్ లో కాకా నర్ మహామహిమింగారి య క్షేత్ర క్రింద నీ సభ జరుగును.

నీలకల్లి గవర్న మెంటు బాలికా పాఠశాల. — ఈ బాలికా పాఠశాల బహుమానోత్సవము నవంబరు 24 వ తేదీన వార్త రను సర్కిలు బాలికాపాఠశాల ఇన్స్పెక్టరు ఎమ్. పి. క్రివివానమ్మగారి యగ్రాణునాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. గ్రామ స్థూలలో కొందరు శ్రీమతి పుడమియనకూడ ధన సాహాయ్యమును చేయుచున్నారు.

కార్పొరేషన్ జి. ఎల్. దానను ఆర్. ఆర్. ఇ. — 18-10-15 వ తేదీన విమవాముపులనుండి పదాతులను కాపా డుట కితిడు తీగ్రియ కళక్రిపులు గుండ్లను వదలుచున్నను కలకత్తా పనిచేసెను. కారుయ్య 2 నీపానును కందకములలో నుండి బయటకు విసిరి వానిని పగిల్చి వేసి తక్కినవారి పొగిని నులను కాపాడెను.

కలకత్తాలో ఆయాధ సానుగ్రహిణులు చేయుట. — మూన్య నిసికలు కర్పాగారములలో ఆయాధ నిర్మాణము విరివిగా సా గుచున్నది. హాల్విసికలు పనుల కర్పవంతయు కలగకుండు ఆ యాధ సానుగ్రహిణి నిర్మాణమును గూడ స్వీకరింపబడునా రకు లంబించుటకు నిరామకము లందరు కామోనించునని నమ్మినన కార్పొరేషను కళిలో కర్పణమును నడిచెను.

పురపాలకుల ధానియకల్పి. — ఇతడు 11-15వ తేదీన పొగించుచున్న కానలాకాయచుండెను. లెప్టెనెంటుకు గుండు దెబ్బతినిరి. కళక్రిపులు పీఠంకులను కాల్యుయండిరి ఇతివృత్త కంటిసేపు లెప్టెనెంటుకు బుజమునై వేసికొని పొగినుండి తనకందకములను వెలికిన. చివర కలకత్తా గోల్డ్ మెంటికి కల్పి సహాయమున వేసిరి లెప్టెనెంటుపొగియులను కాపాడెను.

కాగపట్టుము వైద్యశాల. — వెంట్రుండు శ్రద్ధిగా కీ వైద్య శాలలో ప్రవేశపెట్టెను. శ్రీలకారకు కట్టుబడిన భాగము తేరచిరి. ఆభాగమునకు శ్రద్ధిగారి పేరువెట్టిరి. అనామకాని వి మెరకాల్గుగారు మహమ్మదీయగోమ శ్రీలకారకొక కాలను కట్టించిరి. ప్రశ్నిగారిపేరు నీకాలనుకట్టించుటవలనకాపాడులన్ని యా తీరగలవని శ్రీ లభిపుగాను నడిచిరి.

అన్న దానము. — జగ్గంపేట వాస్తవ్యులు చారా చంద్ర తేఖరస్వామిగారు 6-౪ తేదీ చంద్ర తేఖరస్వామివారి ఆలయ ములో బ్రతిమలవర్చు మెంటువారికి యాధములో జయముకలు గుటకుగాను లక్షపత్రపూజయను మహావ్యాస పూర్వకమైన యేకాదశీ రుద్రాభిషేకమును సర్వకామదాంబుకు యేకును పూజయను చేయించి సుమారు 1500 జనమునకు వైగా అన్న దానమును చేయించినారు.

స్త్రీయరునిది కలకత్తావలన 7 గురు చనిపోవుట. — ఈ నెల 8 వ తేదీ యాదయముం కలకత్తానుండి కలకత్తా స్త్రీయ రు రంజునుకు చేరినది. దారిలో 7 గురు చనిపోయినా క ప్రాకతెలివెను. చనిపోయిన వీరందరును సమాధి ములో ప్రోయబడిరి. వ్యాధి లక్షణములకలవా రందరును రంజును లో అంటువ్యాధికిగలిగినవారి వయద్యశాలకు పంపబడిరి. నాక లో క్రిమిసంహారకములను ప్రాగకములు చల్లబడిన. అంతవర కును నాకను శేవులనీకి రానియ్యలేదు.

గారుపడి మరలిన నైనికుల గారనించుట. — యాధ రంజును గారుపడి స్వదేశమునకువచ్చు నైనికులకు స్వీకృత మొనగుటకై ఒక ఆహ్వానసంఘము సేర్పరచుటకు పూనా లోని ప్రముఖులు నిన్నటిదినమున కలెక్టరుగారి కచ్చేరి. భవన మున సమావేశమైరి. పూనా వరగమునకువచ్చు యిట్టి నైనికుల కు రైలు స్టేషనునంద మిత్రాహూతికలు నొసగుట కిమిటివారి ప్రధానవిధి తెల్పి నేంటుకల్పెడి. డి. ఖామెట్టిగారు యిచ్చు గువారు సంఘాద్యోగులుగ నెప్పుకొనబడిరి.

మాన్యోన్యవరము అకనాక. — ఈ నాక ఈనెల 8 వ తేదీన బొంబాయికి వచ్చినది. 21-11-15 వ తేదీ ఆదివారము నా డీనాక మాన్యోన్యకుచ్చి మరునా డుదయమున నటించుండి బయలు దేరినది. 28-11-15 మంగళవారమునా డుదయమున 9-40 గంటలకు నార్వే స్వీదను సముద్రతీరమున నీనాకనుచ రించుయందగా జలాంగ్గామి రిక్తి మైక్ల దూరమున కనబడి వెంటనే ఫిరంగులను కాల్చిరి. నాక కడురయమున ప్రయాణముచేయ సాగినది. నాకలో చాలామంది ప్రయాణికులు అన్నా రు. రెండుగుండ్లు వదలబడినవిగాని నాకకు తగలలేదు. పిమ్మట నాక జలాంతర్గామిమీద గుండ్లను వదలసాగెను. జలాంతర్గామి 8 గుండ్లకు నాక 6 గుండ్లకు వదలెను. పిమ్మట జలాంతర్గామి మారుమయ్యును 6 వ గుండు జలాంతర్గామికి తగిలియుండును. పిమ్మట నాకలోని వారందరును కొంత ధనమును పోగుచేసి కలకత్తాకు కిచ్చిరి.

బొంబాయిలో క్రొత్తవిద్యాలయము. — ఈనెల 8-వ తేదీన బొంబాయిగవర్నరుగారు దీనినుపయోగించిరి. ఆ ప్రదేశ మంతయు చక్కగా నలంకరింపబడినది. పాఠశ్రముఖులందరును పురపాలక సంఘమువారిచే నామోహతులై వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు రిపోర్టుచేసెను. వీనిని కట్టించుటకు 92 లక్షలు వ్యయమైనది. 2700 కోట్ల గాలనుల నీరిపుడు పట్టణమునకు లభించును. 18000 టన్నుల గొట్టములు వేయబడినవి. ఇంజనీరుగారిని చాల ప్రశం సింపిరి. మొత్తము నీటిపనులకల్పిటికి 370 లక్షలు వ్యయ మైనవి. గవర్నరుగారు కార్పొరేషనువారిని ప్రశంసించిరి.

బొంబాయి కానన సభ. — ఈ నెల 8వ తేదీన గవర్నరు గారి అధ్యక్షత క్రింద కాననసభ కూడినది. బొంబాయి నగరపాలక సంఘకాననము బొంబాయి వైద్యకాననము యున్నగు వానిని గూర్చి చట్టములు పసాదింప బడినవి. కనరా జిల్లాలో కాగితములగట్టు యంత్ర కాల సేర్పరచుటను గూర్చి ముగిల్చి బొంబాయి తీర్మాన మునకు దొరతనము నా రంగీకరించిరి. ఈ ప్రశ్నముకాళియు లకు గడువండుట కొకసంఘము ఏర్పరచ బడినది ముగి. కార్పొరేషన్ గారు నడిచిరి.

కల్లింగ్సుప్రభు దంపతులు. — ఈనెల ౮ వ తేదీయు దంపతులు నీదంపతులు క్రొత్తపూర్వకట్టుకు కల్గిరి ఇచట నుండియు చుట్టుముగాచేపలు మాంసము కాదుచారలు మున్న గునవి కట్టణమునకుంతరము పట్టుచేయబడుచుండును మార్కెట్టులో మాంసమును పండ్లను పువ్వులను ఇతరసమకలను విక్ర యించు వర్తకులువారి నుచియుగ వైద్యకాలానాకలకు సంపరందలకు వారికి కందముల నొనరించుట కాదంతకు లుచిటికి కల్గిరి. శ్రీ ప్రశ్నిగారు యాకాణదారులకు వేరువేరుగ ఆమోదమును తెలిపిరి. శ్రీ జాతలు వచ్చెదరని యాకాణదారు లు తిరుతిరు యాకాణములను చాలసాంపుగా నలంకరించిరి. పిమ్మట ప్రభుదంపతులకు తక్కిన ప్రముఖులకు వర్తకులు పుష్పహారములను గుచ్చుములను సమర్పించిరి. ఒకగంటసేపు వారచట గడచిరి.

కుక్కకాటు చికిత్సాలయము వారినభ. — నిన్నటి ఉదయము ౯ గంటల వైపుర వైద్యకళాశాలా భవన ములో వైద్యబడిన చికిత్సాలయమువారి సాంవత్సరీకోత్సవ య జరిగెను. గొప్ప సభ జరిగి బాసకాల్గు వి. యం. యస్. సి. యం. గారు అధ్యక్షులను రహించిరి. అచ్చటికి యానగరపు ప్రముఖు లనేకులు వచ్చియుండిరి. కార్యకర్మ మేజరు. జి. దెబ్బు. కారనవాళి యం. డి. వి. యం. యస్. గారు సాంవత్సరీక రిపోర్టును జరిపిరి. ఈసంవత్సరము ప్రారం భములో రూ. ౬౮,౭౮౯-౧౦ అ. నిలవ ముండెను. ఈసంవత్సరపు రాబడి రూ. ౩౧,౭౧౭-౫౫ అ. ఖర్చు రూ. ౧౮,౮౭౭-౧౭-౭ వై సోను నిలవ రూ. ౩౭,౯౮౧-౩-౭ వై యుండెను. ఇది ధర్మాధ్యక్షునిని యోగపరచునని కోశాధికారికి పంపబడినది. ఈసంవత్సరంకోత్సపు నిలవ రూ. ౪౩,౧౦౬-౧౩-౩ వై పిమ్మట అనేక క్రొత్తమెంబర్లు చికిత్సాలయములో మెంబర్లుగా చేరిరి.

కలకత్తా షేఫ్. — షేఫ్. హెచ్.బ్రెట్టెట్టగారి సానె. ఇ. హెచ్. బ్రెట్టెట్టగారు కలకత్తా షేఫ్ గా నియమింప బడిరి.

మొయిల స్త్రీయరు. — మొయిల స్త్రీయరు 6 తేదీ సోమ. వారమునాడు నూయబు కాళురకు వాటినిగాన 17 వ తేదీ కాటికి గాని బొంబాయికి చేరదని పోయచున్నది. 5 కోజులు ఆలశ్యముగా వచ్చును.

మాయజు కాల్యపన్నులు. — లండను డిశంబరు 8: 1-4-1916 - వ తేదీ మొదలు. పన్నులు హెచ్చింపబడును.

రమ్యానేపలు. — లండను డిశంబరు 8: 1917 వ సంవత్సరమున యాధ్యక్షులకు పంపదలచిన వారినిగూడ 1916 లోనే పంపుటకు రమ్యావారు నిశ్చయించిరి.

గ్రీను ఆంగ్లమిత్రముండలి. — లండను డిశంబరు 8: గ్రీను వైద్యశాలక సంఘము లోని కల్పణ పాలిసుగారు మహానికాకు వచ్చిరి. అచ్చట మిక్కిలుండలి వైద్యోద్యోగులతో నాలోచించి గ్రీను కొర. తనము వారికి విన్నవించెదరు.

THE GREAT WAR.

Germany's Peace Terms Published in New York.

GERMAN TROOPS AND GUNS POURING INTO BELGIUM.

Internal Troubles in Bulgaria Reported.

TROUBLES IN CONSTANTINOPLE ANTICIPATED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

A Steamer Sunk.

LONDON, December 8.

The British Steamer "Commodore" has been sunk. One was drowned.

P. & O. Passenger Rates.

Likely to be Increased.

LONDON, December 8.

At the P. and O. meeting to-day Lord Inchcape said that owing to the great rise in the working expenses it might be necessary again to raise passenger rates. The arrangement between the P. and O. and the British India Steam Navigation Company was working in every respect satisfactorily.

British Trade.

LONDON, December 8.

Imports for November show an increase of 16,129,030 sterling in value and exports of 11,037,547.

A Malay States Gift.

LONDON, December 8.

A military hospital of eighty beds has been established at Blackmore End, Hertfordshire, under Captain Freer, formerly Senior Medical Officer in Selangor. The funds were provided by the public in the Malay States.

A British Officer and an M. P. Captured.

By an Austrian Submarine.

LONDON, December 8.

ATHENS.—A German submarine stopped a Greek steamer near Messina and removed Colonel Napier, British Military attaché in Sofia, and Captain Wilson, Member of the House of Commons. The Press Bureau says that the Member of the House of Commons is Stanley Wilson. He was conveying letters from the eastern Mediterranean to London. None of the papers taken from him were important. The Press Bureau adds that the submarine was Austrian.

Indian Questions in the Commons.

LONDON, December 8.

In the House of Commons Sir John Rees asked what was the annual number of appointments necessary to keep the Indian Civil Service to its usual strength, and whether casualties expected in the next two years would be only quarter of or very much less than the normal figure. If so, what were the reasons.

Mr. Chamberlain replied that fifty-three appointments were made in 1914 and there would have been thirty-six in 1915 had not most of the candidates joined the army. The Service at present exceeded the aggregate in Provincial cadres. Serious disadvantage was not anticipated from reducing recruitment during the war.

Sir J. D. Rees asked whether a reply had been given to the petitions of Indian Chaplains for cancellation of the rule regarding the addition of three years' probation to the period of qualification for pension. Mr. Chamberlain said that the Indian Government had been informed that it was unable to accept representations involving considerable addition to ecclesiastical charges.

Obituary.

LONDON, December 8.

The deaths of Lord Armitstead and Mr. Roche, Member of Parliament, are announced.

France.

The Second War Council.

LONDON, December 8.

Sir John French and Sir Archibald Murray were present at the second allied War Council at the French Headquarters yesterday. The Council, which was presided over by General Joffre, was attended by the Japanese and other allied representatives.

FIERCE CANNONADING.

LONDON, December 8.

PARIS.—A communique says:—French and Belgian artillery demolished the enemy work at Hetsas. Cannonading in Artois was very fierce and was accompanied at some points by fighting with heavy bombs. The struggle continued in Champagne for the possession of an advanced trench south of Saint Souplet. Our counter-attacks have already regained most of the lost trench.

A French Submarine Destroyed.

By an Austrian Warship.

LONDON, December 8.

PARIS.—The Ministry of Marine announces that, according to a German wireless, an Austrian warship destroyed the French submarine "Fresnel" on Sunday and took twenty-eight of the crew prisoners.

The Caucasus Front.

LONDON, December 8.

PETROGRAD.—A most notable fact in the communique is that there are eighteen feet of snow in the mountainous sectors on the Caucasus front.

Turkey.

Affairs at Constantinople.

News Via Cairo.

ALLAHABAD, December 8.

The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—By all accounts, there is a decided foundation of truth in the recent rumour that matters were not altogether satisfactory at Constantinople, and details of the opening meeting of the Ottoman Parliament that have just reached here indicate that a movement exists antagonistic to the U. and P. Committee, which may yet have to fight for its existence. No sooner was the sitting declared open than a Deputy from Jozzat rose and asked for a statement on the situation. The Acting President told him that his was not the time for interpellations and they were there to discuss new laws. To this the Deputy replied that they had all come to hear about and discuss the present situation of their country. On the Acting President again intervening a terrific hubbub ensued. The Arab deputies all took the side of their colleague and demanded permission to submit a note on the question of the recent hanging of Arab notables. This was refused them. Other deputies rose and shouted out that the Government were satraps and tyrants, and they had ruined the country. They would demand an account from them. So tumultuous did the sitting become that it had to be suspended. That evening the U. and P. Committee met in secret convocation and discussed the advisability of dissolving the Chamber of Deputies. They decided to propose it and to arrest the Jozzat Deputy, and fifty others deputies. Arrests were ordered to be carried out forthwith, but the order was countermanded on the intervention of Khalil Bey, who pointed out that the arrest of the deputies, at the present juncture would attract the attention of the army and thus might have disastrous consequences for the Government. The same day the Senate reassembled under the Presidency of Refaat Pasha, and although the proceedings were certainly more decorous a similar attack was made on the Government. Ahmed Riza, ex-President of the Chamber, submitted a note containing two very pertinent questions, viz. Why does the Government conceal the military disasters which the country has suffered and the serious financial situation, and why has the Government allowed the massacre of the Armenians and the prosecution of the Christians to be perpetrated? And he proceeded to reproach them with having turned against friends and protectors of their country, and with having entered into an alliance without preparation and without knowing what benefit they would derive therefrom in case of success. He asked what profit they would obtain from this war in which they had up to then lost 400,000 men, and added that they held the Government responsible for the nation whose situation had made untenable. So general did the agreement of the Senators appear to be that Refaat telephoned to Talaat Bey, Minister of the Interior. The latter hurried to the Senate, read the note and ordered the suspension of the sitting and the arrest of Riza. He was arrested as he left the Senate House, but was released within 24 hours on the intervention of the Heir-Apparent, Prince Yusuf Izzeddine. Both Ahmed Riza and the Deputy of Jozzat are, however, under Police supervision. The U. and P. Committee seem to have realised the seriousness of the situation and the opposition which is growing in Turkey for Enver Pasha and his colleagues, who never stir out now unless escorted by a strong guard of Police. Most elaborate precautions are taken for their safety. It would indeed not astonish many of us who are in direct touch with Turkish affairs if trouble were to break out in Constantinople. The replacing of the Turkish soldiers by Bulgarians, already reported, may do something to stop an outbreak, but it is only postponement of the evil day, and as soon as any serious reverse is sustained and the news penetrates to Stambul we may expect to hear that an outbreak has taken place.

Belgium.

An Explosion in a Namur Fort

So Germans Killed.

LONDON, December 8.

An explosion has completely destroyed Fort Cognée at Namur. Eighty German soldiers are reported to have been killed.

Serbia.

The Serbian Army.

LONDON, December 8.

PARIS.—The Serbian Minister in Athens declares that the enemy picture of the Serbian army as "a miserable herd of refugees" is untrue. With the 1915 and 1917 classes it will shortly number a quarter of a million and give the enemy surprises.

Bulgaria.

Bulgarians Attack the British and French.

Their Offensive Repulsed.

LONDON, December 8.

SALONIKA.—The Anglo French line in Macedonia has awakened to sudden activity. The Bulgarians bombarded an entire day the British front and delivered an infantry attack which was repulsed. The British casualties were slight. The Bulgarians also used artillery against the French and appeared to be contemplating an offensive which was cut short by the French seventy fives.

Turco-Bulgarian Relations.

Complicated Situation.

LONDON, December 8.

The Turco-Bulgarian situation threatens complications as distrust is increasing.

Germany's Part in Balkan Operations.

LAHORE, December 8.

LONDON, December 7th.—The "Nieuwe Rotterdamse Courant's" Sofia correspondent ascribes Germany's taking the major part in southern operations in the Balkans to political reasons, the Bulgarians not regarding the fighting in the Anglo-French part as their task.—U. and M. Gazette.

The Bulgar-Teuton Dissensions.

Unrest in Sofia.

LAHORE, December 8.

The "Daily Telegraph's" Rome correspondent quotes Salonika reports indicating that the assignment of Monastir to Austria has created the Bulgar-Teuton dissensions, the Bulgarians, perceiving that Austria is aiming at Salonika. He adds that the Sofia Police are taking extraordinary precautions to protect King Ferdinand.

The "Daily Express" Geneva correspondent quotes a statement from Bucharest that three Bulgarian students were shot for plotting against King Ferdinand, and that there are frequent anti-war riots in Sofia. The "Central News" Amsterdam correspondent quotes a Frankfurt telegram stating that a Bulgarian regiment ordered to Gallipoli mutinied and that 300 were shot.—U. and M. Gazette.

Austria.

Shortage of Grain in Austria.

Sensational Disclosures.

LONDON, December 8.

ZURICH.—Sensational disclosures regarding the shortage of grain in Austria-Hungary were made in a speech delivered by the Secretary of the Vienna provision market. He said that the harvest had been most disappointing. It was a great mistake of the Government to let the public suppose that the opening of the Danube would change the situation. Only the most skilful administration and the greatest economy can carry the country till the next harvest.

Holland.

The Dutch Editor's Arrest.

Minister of Justice's Assurance.

LONDON, December 8.

THE HAGUE.—Attention was drawn in the Dutch Parliament to-day to the arrest of the Editor of the "Telegraph." The Minister of Justice gave an assurance that the freedom of the Press would not be restricted.

United States.

Dr. Wilson Renominated for Presidency.

LONDON, December 8.

ST. LOUIS.—The Democratic National Committee has passed a resolution renominating President Wilson for the Presidency.

The Attaches' Dismissal.

Because of their Undesirable Activities.

LONDON, December 8.

WASHINGTON.—Mr. Lansing, has replied to Count Bernstorff's enquiry for the reasons for the Government's request for the withdrawal of Doyen and Von Papen. He simply reiterates "because of their military and naval activities."

Germany's Latest Peace Terms.

A ROAD TO THE EAST.

Mr. Bryan and President Wilson.

LONDON, December 8.

A telegram from New York says Mr. Bryan in a manifesto urges President Wilson to mediate immediately. Simultaneously a new version of Germany's peace terms are published in New York, namely that Germany is to have full power in the Balkans ensuring a road to Constantinople and Asia Minor and a place in the sun independent of British power, the control of Constantinople and the power to crush Turkey, the establishment of buffer States between Germany and Russia, including a new Kingdom of Poland, the strengthening of Rumania by the addition of Bessarabia and the restoration of the old boundaries in the West with complete freedom for Belgium and a slight concession in Alsace to France.

The Ford Peace Mission.

Determined to Enter Germany.

LONDON, December 8.

Mr. Henry Ford's party on the "Oscar 2" have sent a wireless message that they are determined to enter Germany. They are confident that the Germans will bow before the dove of peace.

Standard Oil Co's Vessel.

Shelled by Submarine.

LONDON, December 8.

WASHINGTON.—The State Department has been advised that the Standard Oil Company's vessel "Petrolite" has been shelled by a submarine, apparently Austrian, between Crete and Tripoli. A sailor was injured.

TELEGRAMS.

American Oil-Tank Steamer Sunk.

LONDON, December 8.
NEW YORK.—A message from Rome says that the American oil-tank steamer "Communiaw" has been sunk by a submarine off Tripoli. The fate of the crew and the nationality of the submarine are unknown.

Americans on Board.

It appears that the crew of the "Communiaw" numbered thirty. It is known that the Captain and four Engineers all Americans are bound for Alexandria.

German Warship Supply Conspiracy.
A Further Investigation Foreshadowed.

[LONDON, December 8.
NEW YORK.—It is understood that the authorities are considering the question of investigating the conduct of the North German Lloyd, following the revelations regarding the Hamburg-American revelations.

Diplomatic Rupture Possible.

WASHINGTON.—The interest in the controversy with Germany is intense, because a diplomatic rupture is considered possible in some circles.

Germany.

German Troops Pouring into Belgium.

LONDON, December 8.
A telegram from Rotterdam says:—There has been speculation in Holland regarding the veil of secrecy recently surrounding Germany. Newspapers and correspondence have not been received for several days. It is now reported that troops and guns have been pouring into Belgium, mostly in the night time. It is believed that these troops are new formations, replacing large forces recently withdrawn from the French frontier.

General Gallowitz's Army.
To Attack Allies in Macedonia.

[LONDON, December 8.
A telegram from Rotterdam says that information from Berlin indicates that General Gallowitz's German army which has not been mentioned for some weeks, has been reorganised and reinforced with a view to attacking the Allies in Macedonia.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)
(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 8.
The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—
An Austrian communique says that the Austrians entered Montenegro west and north-west and on the road from Mitrovica to Ipire, which they are approaching.

The Serbian Minister puts the present strength of the Serbian force at Albania and Montenegro at 200,000.

The Russians report a German heavy artillery bombardment 12 miles north. German offensive was stopped by the artillery south of Kafavka on the Sty.

Sir John French reports successful air raid on Don railway station between La Basses and Lille, also artillery bombardment of the enemy trenches, and much mining activity. Weather is very wet and stormy.

The French report artillery action.
The Italians report that the enemy in detachments attempted to break the lines at several points, but were repulsed.

A British submarine in the Sea of Marmora sunk a Turkish destroyer, a supply steamer, four sailing vessels and damaged a train of Ismid Railway.

Free Passage to Civilian Gazetted Officials.

DELHI, December 9.
The Civilian gazetted officers of the Civil Department, including the Military accounts Department invalided from field service overseas, will be granted free passage on warrant to the station in India to which they are sent and when returning therefrom on recovery or rejoining their appointment.

The sick or wounded officers are entitled for three months to full pay they were drawing before being struck off duty. If an officer was holding an officiating or field appointment at the time of being struck off duty the pay off such appointment is admissible for three months.

In continuation of the Indian Army Order No. 392 of 1915, it is notified that with the approval of the Secretary of State for India the Government of India have sanctioned the grant of special allowance of one rupee per diem to Lieutenants, Royal Army Medical Corps, Territorial Force and Special Reserve, while actually within Indian limits with effect from the dates on which these officers landed in this country.

Volunteers for Nursing Duty.

Pay and Prospects.

DELHI, December 8.
The following Press communiqué has been issued:—In continuation of the previous communication Surgeon General Sir Pardee Lukis asks us to announce the following modifications of the scheme for the employment of 50 members of the St. John Ambulance Brigade as volunteers for nursing duty. These volunteers, who must be either Europeans or Anglo-Indians, are required for the care of the sick and wounded in the British General Hospitals at the base in Mesopotamia. If possible, they should possess the First Aid and Home Nursing certificate, granted by the St. John Ambulance Association, but good men will be accepted even though they only possess the first mentioned. The period of engagements has now been extended to six months to cover the voyage out and back. The pay offered for non-Commissioned Officers is Rs. 75-80 per month and to Nursing Order-

lies Rs. 60 per month. They will receive clothing, rations, etc., as issued to volunteers or soldiers proceeding overseas. In addition the usual separation allowances will be granted and there will be the ordinary eligibility for wound, injury and family pensions. It is not proposed to enlist the men but merely to engage them for a definite period of six months, after which date if they are still wanted, they may be re-engaged for a further term or absorbed into a definite corps the formation of which is now under consideration. Being a force in the field, they will be subject to the Army Act. If any of the men joining are Government or Railway Servants, similar terms would be given them as for volunteers enlisting for service overseas. Volunteers must pass a physical examination as to fitness for active service, after which if they are up to the required standard, they will proceed to Bombay in order to be fitted out under orders of the G. O. C. commanding the Bombay Brigade in consultation with the District Superintendent of the St. John Ambulance Brigade, Bombay, who will prepare the nominal rolls and all documents connected with the detachments of St. John Ambulance Brigade, proceeding overseas.

A Seventh Judge to Patna High Court.

DELHI, December 8.
There being no vacancy upon the Calcutta High Court Bench at present and the seventh Judgeship upon the Patna High Court Bench not having been yet filled, it may be surmised that the appointment unofficially reported from Home of Mr. Cecil Atkinson to an Indian High Court Judgeship is to the Patna Court. No official information upon the subject, however, has so far reached India.

Calcutta.

The Assam Bengal Railway.

25 Lakhs Sanctioned for Repairs.

SIMLA, December 8.
The Railway Board have sanctioned the commencement of work on the restoration of the Hill Section of the Assam Bengal Railway, which was seriously damaged by abnormal floods in July last. The Secretary of State has now sanctioned the Assam Bengal Railways Co's. proposals for the restoration the cost of which is roughly estimated at between 17 and 25 lakhs of rupees and confirmed the Railway Board's action in having authorised the commencement of the work.

Barisal Conspiracy Case.

Judge's Remarks.

CALCUTTA, December 8.
In passing sentence on five accused on the supplementary Barisal conspiracy case the Sessions Judge of Buckergunj made some interesting remarks regarding the deterrent effect of punishment inflicted on the conspirators. The Judge observed:—Various considerations arise in this matter. Continuance of these conspiracies in spite of the prosecution of those that had gone before, inefficacy of punishment previously awarded as deterrents, the extent to which effect has been given to the object of conspirators, the number and nature of over acts committed in pursuance of common objects, the harm done to peaceful and lawabiding citizens, the harm done to boys so inveigled, and likelihood or unlikelihood of cessation of extremist political propaganda of the present sort. Against these considerations we have the following which tend in a manner to mitigate the offence: The conspirators are drawn into conspiracy in boyhood. Literature is placed in their hands which inflames their desire for independence. Their ignorance and credulity, their love for their country and for their religion, their imaginativeness, and their self-conceit are all taken advantage of. Facts are misrepresented to them and they are led to believe that India is oppressed and the expulsion of the foreigner will bring in the millennium. The impression conveyed to a boy reading rules of membership especially in the presence of an image of Goddess Kan would be that the association he was joining was sacred and that its leaders must be persons of noble character. One drawn into conspiracy in this manner and led in his folly to take part in a dacoity or flattered and given a position of importance, even a right thinking boy might be perverted. This must be the case more specially with boys who are at the Headquarters of the Associations, and in a slightly less degree with those who are at other large centres. The Samity of which they have been proved to be active members was a widespread organisation having branches in many places in Eastern Bengal and maintaining connection with Calcutta. From the quantity of rifle and revolver ammunition found in Grindra's box alone it appears that active steps had been taken to carry out the objects of the Samity. Numerous dacoities and one murder have been proved to have been committed in pursuance of the common object of the Samity. Sentences passed in cases subsequent to Alipore bomb case appear to have had no deterrent effect on the conspirators, and from the continuance of assassinations of police officers it can be seen that there is no immediate prospect of cessation of the anarchist propaganda. It would not be proper for me in these circumstances to deal with the accused otherwise than severely.

One accused was sentenced to fifteen years and the remaining four to ten years transportation each.

Inquest on the Body of a Cook.

CALCUTTA, December 8.
A Coroner and Jury this afternoon held an inquest on the body of Sheikh Abdul, who was a cook in St. Pauls Home at Serpentine Lane and was shot on the night of the 30th November by some anarchists and died the following day. After evidence the Jury returned a verdict of death from gun shot wound caused by some person or persons unknown.

Burma.

Cholera on a Steamer.

Seven Deaths.

RANGOON, December 8.
The steamer "Katonia" of the British India Company arrived in port this morning from Calcutta. A report was made by the Master of seven deaths on board during the voyage. The first death was believed to be from ordinary causes, but when deaths continued from symptoms cholera was suspected. All were buried at sea. A numbe

of suspicious cases of sickness on board were sent to contagious diseases hospital, and the ship was thoroughly disinfected, and proper precautions taken by the Port Health Officer before the vessel was allowed to come to her berth.

United Provinces.

Returned Wounded.

ALLAHABAD, December 8.
Lieutenant Rana Jodha Jung Bahadur, nephew of the Prime Minister of Nepal, who was recently wounded in France returned last night on leave to his home in Allahabad. A telegram from the Prime Minister of Nepal was awaiting him congratulating him on his distinguished service and his winning military cross. His joy on returning home was, however, marred by the news that his wife had died during his absence which fact was only gently broken to him on arrival home.

Mrs. Besant at Lucknow.

Home Rule for India.

LUCKNOW, December 8.
Lecturing here yesterday Mrs. Besant said that the right of India to self-Government was complete before the war. India had not added to her new claim, but the war had enabled her to reveal herself as she really was. The point to be considered was whether Home Rule was better than self-Government. Self-Government might be inside or it might be outside the Empire. Home Rule would be clearly within the Empire. The statue Book contained provisions granting Home Rule to Ireland. The English were a people of precedents. She asked could not India say to England "If you have helped Ireland to get Home Rule will you not help India to get Home Rule?" For that reason she said Home Rule was a good cry. The difficulty put forward was that they were not fit for self-Government. The answer as to fitness for higher appointments was to be found in Feudatory States, which in many respects were ahead of British territory.

Benares Conspiracy Case.

BENARES, December 8.
To day's proceedings in the conspiracy case commenced with the cross-examination of the approver Dilla Singh by Mr. Chatterjee. The witness said that he made his statement of his free will, as he had thought to himself that he had done a wrong act that the Government was sure to find out his guilt. From Sachindra he had learnt that the Bengalees in Benares were prepared to rise and were capable of fighting and could make use of bombs. To Mr. Roy the witness said that both the accused Jadunath and Bhallam Singh had twenty years service.

Dr. D. N. Bose, next witness, identified the photo of Raah Behari as that of the man staying in his house in Misripurkar, Benares, who left after an explosion had occurred one night when that man's servant had said was that of a soda-water bottle. The man had given his name as Norendra Nath Bose and had said that he was working in the office of the Inspector-General of Police in Calcutta. Friends used to visit Bose constantly. One of them was, he remembered, Sachindra, whom he identified in the Court. After Bose left he found over the door outside writing in bold letters "God save our King and Queen." Cross-examined, he had said that he thought he simply identified Sachindra before the Magistrate, but did not mention the name as he thought he was not asked for it at that time. The Court then adjourned.

Punjab.

The Viceroy's Lahore Programme.

LAHORE, December 8.
After opening the Upper Shalim Canal at Mangla on Thursday next His Excellency the Viceroy will arrive at Lahore at 5 P.M. His Excellency's arrival will be private, but he will be met at the station by the Lieutenant-Governor and the personal Staff, Commissioner, Deputy Commissioner, Superintendent of Police, General Officer Commanding the 3rd (Lahore) Divisional area and one staff officer. On Friday at 11 A.M. the Viceroy will open the new Punjab Veterinary College, and at noon he will open the King Edward Memorial. In the afternoon at 4-30 a Garden Party will be given in honour of His Excellency by the Punjab Chiefs Association in the grounds of Alton House. On Saturday afternoon at 2-30 P.M. His Excellency will hold a reception of retired Indian Officers on the Brigade Parade Ground at Lahore Cantonment. An Deputy Commissioners and Assistant Commissioners coming in from the districts with retired officers will attend, and also political Agents of Punjab States and Bawalpur, G. O. C. Lahore and Staff Officer and Officers Commanding the regiments in the Lahore Cantonment together with the Chief Secretary Under-Secretary and Mr. Young, C. S., on special duty. It was originally intended to hold this reception in the grounds of Government House, but owing to the very large number of officers attending, between 1,500 and 2,000, there was not sufficient space available. The public will thus have an opportunity of witnessing the parade of a most interesting character. His Excellency will leave Lahore on Saturday evening at 10-30 P.M., the departure being private.

Viceroy's Engagements in Lahore.

LAHORE, December 8.
The King Edward Memorial College, Lahore, which His Excellency is to open on the noon of the 10th instant is an imposing building with porticos, domes and pillars balconies etc., a mixture of Hindu, Saracenic and modern style. The building had been completed in practically five weeks under the supervision of the Mr. I. K. Kaul, an English, trained Imperial Engineer, under direction of the Memorial Committee, of which the Hon'ble Sir Donald Johnston is the President. The Hall inside the new building where the function takes place will be one of the finest of its kind in Lahore.

The other opening ceremony which His Excellency performs that day will be the formal opening of the Punjab Veterinary College the building of which was completed some time ago. That institution is perhaps the largest of its kind in the East.

Bombay.**To Welcome Wounded Soldiers.**

POONA, December 8.
A meeting of the representative citizens of Poona was held at the Collector's office yesterday afternoon for the purpose of forming a Reception Committee for the wounded soldiers arriving in Poona. On of the first duties of the Committee will be to provide light refreshments at the railway station for such wounded soldiers as arrive in Poona. Lieutenant-Colonel D. D. Khan-Batla has been appointed, Chairman, Mr. B. V. Mudaliar Vice-Chairman, Mr. B. V. Natu, Honorary Treasurer and Khan Bahadur M. H. Dastur, Messrs. Ebrahim Haroon Jaffer and Chimanlal Kisandas Honorary Secretaries to the Committee.

Supersession of a Municipality.

BOMBAY, December 8.
A Bombay Government resolution is published ordering supersession of the Hyderabad (Sind) Municipality for a period of three years from the 6th December 1915. All powers and duties during the period of supersession will be exercised by a committee of eight members including Chairman, under the supervision of the Collector. An officer exercising powers corresponding to those enjoyed by a Municipal Commissioner will be at the head of the Municipal executive. The business of the Committee of management will be to reorganise municipal establishments and improve the state of Municipal finances.

On consideration of the charges brought against the Hyderabad Municipality and of the reply that that body presented, the Governor-in-Council was of opinion that the Municipal administration revealed two important and serious defects, to remedy which the adoption of certain specific measures was imperative. The first defect was the tendency on the part of the Municipal body to subordinate public interest to private and personal considerations, a tendency which resulted in gravely impairing Municipal control over the Executive, bringing about serious deterioration in the efficiency of the administration. To meet this state of affairs the appointment of a Municipal Commissioner to reorganise the Executive and place the administration of Municipal affairs on a sound basis was absolutely necessary. The other defect was the improvidence which had characterised the financial policy of the Municipality, resulting in a condition of affairs in which that body was faced with a depleted reserve fund, steadily increasing liabilities and no prospect of any substantial accretion of revenue which would admit maintaining the ordinary standard of the efficiency of its existing services, much less undertaking any important works of improvement and development in the near future. To remedy this, direct taxation on property basis was considered essential by providing the Municipality with permanent and substantial addition to revenue. In bringing the above defects to the notice of the Municipality, the Governor-in-Council announced that so long as that body remained constituted as it was, its retention of the control of the affairs of the city must be conditional on the adoption of the two remedial measures indicated. The Municipality's reply was tantamount to a rejection of the proposal of appointment of a Municipal Commissioner and definite rejection of the property tax. The resolution says:—Since the response of the Municipality is such as to render for the time being impossible the measures regarded as of vital importance to the efficiency of administration and as indispensable to the retention of control of local affairs by the Municipality, the Governor-in-Council finds himself compelled to exercise the power under Section 179 of the Municipal Act, declaring the Hyderabad Municipality incompetent and to direct its supersession for three years.

**The Bombay Legislative Council.
Two Important Resolutions Accepted.**

BOMBAY, December 8.
The adjourned meeting of the Bombay Legislative Council met to-day H. E. the Governor presiding. Bills further to amend (1) The City of Bombay Municipal Act, 1888, (2) the Bombay Medical Act, 1914, (3) the Bombay Landing and Wharfage Fees Act, 1882, and (5) the Sind Courts Act, 1866, were passed. The Hon'ble Godbole's resolution to consider the feasibility of starting a paper pulp factory in Candara District by private enterprise after the war, with guarantee from public funds, if necessary in initial stages, was accepted by the Government. The Hon'ble Mr. Carmichael said that an Advisory Committee had been appointed to consider the question of developing the paper pulp industry with Mr. Pearson Economist, Government of India, as its head. Another resolution of the Hon'ble Mr. Godbole for considering the desirability of discontinuing the present distinction between European and Indian Upper Subordinates in the Bombay Public Works Department as regards the salary of first appointment was also accepted. The Council was adjourned till to-morrow.

Bombay Share Market.

BOMBAY, December 8.
The market in cotton mill shares opened weak, but advanced and closed firm with a large business passing. Standards opened at Rs. 1045, declined to Rs. 1040 but closed at Rs. 1052½. Swadeshis were firm at Rs. 232½, Davids at Rs. 516¼, and Fazulshay at Rs. 431¼. Indore Malwa declined to Rs. 24½ and Madhowjis declined to Rs. 1340, but closed at Rs. 2352½. In Bank shares the Bank of India was firm at Rs. 61. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 940. Tata Iron and Steel (ordinary) were firm at Rs. 110 and (deferred) declined to Rs. 267½ but closed firm at Rs. 270. Tramways were steady at Rs. 220. 3½ per cent Government Paper was quiet at Rs. 82-8 and small pieces at Rs. 83 for buyers.

**Lord & Lady Willingdon.
Visit the Crawford Market.**

BOMBAY, December 8.
The Governor and Lady Willingdon visited Crawford Market this morning, this being the market from which the main supplies of fish, vegetables and meat for the city are drawn. The object of Their Excellencies in visiting the market was not only to acquaint themselves with it, but also to thank the butchers, fruit sellers, flowerists and others who had very generously supplied the various

war hospitals and other funds with meat, fruits, flowers, etc., free of charge. These stall holders on being presented to Lady Willingdon were personally thanked by Her Excellency and were quite pleased to see that their contributions had received the approval of her ladyship. Before leaving these stalls which had been beautifully decorated by the stall-holders in honour of the visit the men came forward and garlanded Their Excellencies and other members of the party, and presented them with pretty bouquets. Their Excellencies spent quite an hour at the various stalls, garden, the vegetable, fruit, bird and animal departments.

A Compromise Between Contending Moslem Parties Suggested.

BOMBAY, December 8.
A letter appears in to-days "Times of India" from Mr. Cassamally Jairajbhoy suggesting that Sir Ali Imam should be appealed to bring about a reconciliation between the two sections of the Mahomedans on the question of the forthcoming session of the Moslem League, the feeling about which is becoming very bitter on both sides.

**Increased Water Supply to Bombay.
New Works Opened.**

BOMBAY, December 8.
The Governor inaugurated the use of the new reservoir on the Malabar Hill this afternoon thus making the formal opening of the great waterworks recently constructed by the Municipality to increase the capacity of the Municipal water supply lake at Tanza and doubling the size of the aqueduct, leading from the Lake to the city. The occasion was marked by much ceremony, the site of the reservoir being lavishly decorated and triumphal arches being erected, while all the leading citizens of Bombay were present as guests of the Municipality to witness the ceremony. Mr. Pheroze Sethna, President, Municipality, read an address sketching the history of the water supply in the city. It showed that the cost of the present new works totalled 92 lakhs of rupees. They increased the capacity of the Tanza Lake to 27 thousand million gallons and the 18,000 tons of cast iron pipes in the new pipe line were laid. A warm tribute was paid to the Corporation's Hydraulic Engineer Mr. H. J. Trivess Smith. The total cost of the works which now supply water to Bombay now amounts to 370 lakhs. The Governor in a speech warmly complimented the Corporation on the courage with which they had carried through these works.

**No Government Officers Should Attend
the Congress.**

BOMBAY, December 9.
In reply to a question by the Hon'ble Mr. V. J. Patel in the Bombay Legislative Council the Government have stated that it was not permissible to officers of the Government to attend meetings of the Indian National Congress either as visitors or delegates. Standing orders on the subject are contained in rule 20 of Government servants conduct rules.

Rs 750 Deposit Demanded from a Newspaper.

BOMBAY, December 8.
An application was made before the Chief Presidency Magistrate yesterday by the C. I. D. for a revision of the Court's previous order in the matter of a Marathi weekly paper the "Vikabipta" printed and published by one Gajanan Damle. It appears that Damle at the time of declaration, some months ago, stated that nothing but articles of religious and social topics would be published in the paper and politics totally avoided. The Court under the circumstances accepted the declaration without any security deposit. It was alleged that Damle failed to carry out the conditions and in several issues of the paper, in October and November, articles discussing political questions have appeared. The articles were of an objectionable character and their language was considered rabid. The Court ordered Damle to deposit Rs. 750 as security.

South India.**Opening the Maternity Ward.
Governor's Speech.**

NAGAPATAM, December 8.
At the opening of the maternity ward H. E. Lord Pentland spoke as follows:—
"GENTLEMEN,—Before Lady Pentland proceeds to declare open the new ward of the Negapatam Municipal Hospital Her Excellency has asked me to say a few words to express to you Mr. Chairman, her pleasure in being present here to-day to initiate the new buildings and to say that she gladly assents to the new ward being named after herself. Her Excellency as you know, takes a special interest in questions of medical aid for women in this country and she sincerely trusts that the opening of this ward, which is to serve as a supplement to that already presented by the Hon'ble Mr. Ahmed Thambi Marakayar for Mahomedan Goshas ladies may do much to bring the benefits of western medical science within the reach of the women of Negapatam and its neighbourhood."

BRIEF TELEGRAMS.

The Suez Canal dues will be increased fifty centimes on April 1st.

The Bombay Presidency Association to-day decided to entertain Sir Ali Imam on his return from England next February.

The Hon'ble Sir Ali Imam arrived in Bombay yesterday afternoon. He leaves for England on Sunday by the Mail steamer "Khiva".

Mr. E. H. Bray of Messrs. Gillander Arbuthnot and Co., has been appointed Sheriff of Calcutta in succession to Mr. F. H. Stewart.

Mr. A. Cornish, officiating District Locomotive Superintendent, is temporarily transferred from the North Western Railway to the Oudh and Rohilkhand Railway

The Special Commissioners trying the supplementary Lahore conspiracy case did not sit to-day also owing to the illness of one of the Judges constituting the Tribunal.

The North Western Railway carried to Karachi from up country last week 1,501 tons of wheat and 9828 tons of other grains and seeds.

The Bombay Steam Navigation Company announce that S. S. "Irrawadi" with a cargo mostly iron and the ex-prize steamer "Lichtenfels" has sailed from Bombay for Karachi.

There appears every probability that the next mails from England will be some five days late in reaching Bombay, as the steamer conveying them only passed the Suez Canal Monday evening and may not reach Bombay before Friday next week.

The Convention of the Theosophical Society this year will be held at Bombay from the 25th to 28th December at "Chona Baug" Girgaum Back Road. A spacious shamiana has been erected on the Improvement Trust plots at new Gamdevi, where public lectures by Mrs. Besant and Mr. C. Jinarajadasa will be delivered.

Remarkably high prices ruled yesterday at an auction sale at Bombay of a consignment of aniline dyes forming part of the cargo of the Prize Ship "Gutenfels". The price reached the record level in the case of Indian "threne" blue which sold at Rs. 3 per pound. The price of the stuff last year was 1-10 per pound.

At yesterday's meeting of the Calcutta Corporation the Chairman said:—"I wish to inform the Commissioners that the manufacture of munitions in the Municipal workshop is now in full swing. I hope that the Corporation will endorse the action of the General Committee in taking up the work which is being done at no serious inconvenience to our ordinary municipal work."

Latest Telegrams.**HUN BRUTALITIES.****To British Prisoners.
Harrowing Tales.**

LONDON, December 8.
Seventy-three disabled British soldiers from Germany have arrived at Flushing 'en route' to England, also 150 civilians, including 50 British subjects of coloured races released from internment in Germany. The soldiers presented a most pathetic sight, apart from missing legs and arms. They wore mostly old and ragged German uniform and some had wooden clogs. They made an extraordinary contrast to the warmly clad Germans who have returned from England. Seventeen soldiers from the Wittenberg camp related harrowing tales of brutalities to which they were subjected, especially when typhus swept the camp in the spring. The German guards bolted and sent food by a shoot into the grounds. Sixteen hundred prisoners died of typhus, including 99 British prisoners. Six British Army Doctors, who were prisoners, volunteered to go to Wittenberg, and three died of typhus.

**Greece and the 'Entente.'
Mission to Salonika.**

ATHENS, December 8.
Colonel Pallas, of the Greek General Staff has been sent to Salonika specially to confer with the "Entente" Military authorities, and to report in detail to his Government as to their desiderata.

Russian Recruits.

PETROGRAD, December 8.—Russia has called out the 1917 recruits for 1916.

LONDON, December 8.
Simultaneously with the gazetting of Admiral King Hall's detailed despatches on the destruction of the German Cruiser "Koenigsberg" the Distinguished Service Order is conferred upon Captain Fullerton, Commander Robert Wilson, Naval Aeronaut Robert Gardon Cull and Sub-Lieutenant Harwood Arnold.

PARIS.—Minor German attacks are the feature of the communique. Machine guns prevented Germans from restoring the destroyed works at Hetaas. Artillery northward of Arras stopped a German attack. Our guns destroyed a defensive work in the Roye Region and our bombers continued to make progress south of Souplet. Fierce engagement is proceeding eastward of Souain Hill. Bulgarians on Sunday violently attacked the Bridgehead at Demirkapu on Vardar but were completely repulsed. Calm prevailed over the whole front on Monday.

At question time in the House of Commons Mr. Asquith informed Mr. Snowden that the Governments of France, Russia Japan, Italy and Britain had mutually agreed not to conclude peace separately. Mr. Asquith added if serious proposals for a general peace were submitted by enemy either through a neutral or direct they would first be discussed by the Allied Governments and it would be the desire of the Government to take Parliament into its confidence at the earliest possible moment.

LONDON, December 8.
In the House of Commons replying to questions regarding the behaviour of the Germans in Shamen and suggestions that Germans be interned or expelled, that German concessions in China be occupied and German consuls and officials arrested in order to prevent conspiracies similar to those in Persia Sir E. Grey said he had no official information regarding the alleged misconduct of Germans in Shamen. Intrigues of Germans in China were being anxiously considered by the Government.

PARIS.—A telegram from Montenegro says that Austrian squadron bombarded San Giovanni. It consisted of a Cruiser and Seven Destroyers accompanied by two Aeroplanes. It sank a Greek and an Italian Steamer and ten sailing ships and destroyed a French submarine at the mouth of Bojana ten miles north of San Giovanni.

A telegram from Milan says that a submarine started chasing a Greek steamer eighty miles from Zante. The Steamer hoisted her colours and fled but was shelled, overhauled and stopped. While the Austrians were searching her Colonel Napier and Captain Wilson and another British Officer who belong to Red Cross stood on deck wearing their uniforms. The Greek Captain vigorously protested against their capture as violation of International Law. The Commander of the Submarine told him it was none of his business and took off Napier and Wilson. The Red cross officer was released.

ప్రకృత సంగీత దుస్థితి

తదవనయనము.

II

బందరు నండి హరి నాగభూషణం బి. ఏ. గారి టిటు మా పేర వ్రాయుచున్నాను:-

సంగీత పునరుద్ధారణ మెట్లు?

కాన నో దేశభిమానలా రా! మికందటికి మఃయాంధ్ర జేతము పైకి రావలెనని నిజమగు గానము వినుటయందే మారందరాస్త్రులగుదురుగాక. సంగీతసాక్ష్యమణుగావించి దానిని దనకు దగిలించి ఉపాసించుటకు యత్నము గావించి పని గానుటని నిరసించురు గాక గాయకులయెడ గానించు మన్న మొనర్చుటయును గణముగా బరిగణించి వారి నిర్వహణములచే వారు సంగీతతత్వజ్ఞులని శ్రమింపవలెను గాక. ఇటుల మీరు గావించిన గాని మన యాంధ్రదేశము దిరిగి నిష్కళంకంబగుసంగీతము విజృంభింపదు. మరియొక యాంధ్రదేశమును నిజమగు సంగీతము విస్తరింపవలెనని కాన సభలును, సంగీతపరిషత్తులును వేసవేలు బలము చేరవలెను. అందు శ్రమత్వగ్రాహణిత్వం బగు సంగీతసాక్ష్యములు గ్రహించి తద్రసానభూతి తనకు దగిలించి గ్రోలి వినువారి వీసలకు వింకోరింప యత్నించు గాయకుల బలశీలిని వారిని బహుకరింప యత్నించు ఇప్పటికంటె నెక్కుడుగ జరవలయును.

గానసభలు.

మన చదురాసు రాజధానియం దీశాలమున బ్రతిపట్టణంబున నొక్క గానసభయొకము గానించుచున్నది. ఇట్టిసభలు మొదట తగిన గాయకుల బ్రోత్సహించుటకై ప్రయత్నము తమ దేశంబున బాహుళ్యిం. అవి రానురాను పదికి నూరు, నూటికి వేయుమునై యాదేశంబున విజృంభించుచున్నవి. ఒక చక్క పట్టణములోనే 50, 60 గానసభలు గాననగు. కాని నాయము భవంబును దెలిసింతవరకు, నీద్రవిడులు వైన నేడెప్పిస చొప్పున నిజమగు గానమును బ్రోత్సహపరుచుటకు దగినయత్నించుట సులువులలేదు. ఆదేశమున నిజమగు గానము శ్రీపట్నం నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, శ్రీమహావైద్యసాధయ్యగారు, శ్రీశ్రీభక్తాశ్రమి శ్రీలింగప్పగారి కృష్ణయ్యగారు వీరితో సంబంధించి. ఈమాట బాక్షిజాత్యులలో డెక్కండ్రకు దెలిసియుండెను, గానవిద్యయొక్క బాహుళ్యములలో గడతేన గాయకులేమిన్ను లనియెంచి అట్టివారి నేతమ గానసభలందు గౌరవించుచున్నారు. నిష్కళంకమగు గానము దేశములో నెలకొల్పుట గాయకుల యొక్క విధియే కాదు. శ్రోతలయొక్క విధికృత్యముకూడ నై యున్నది. దక్షిణదేశమునగూడ శ్రోతలయొక్క సితి యెంత శోచనీయునుగనున్నదో చూచితిరా? ఇక మనయాంధ్రదేశము లో గననగు కొలదిగానసభల సితిగతులగుర్చి వేరె నుడువ నలెగా? మనయాంధ్రులకు ద్రవిడులవంటి స్వదేశభిమానము లేకుంటుచే "మారపుకొండలు ననువు" అన్న సామెత కనురూపులై మెలగుచున్నారు. ఈమాటయొక్క యాధార్థ్యము ఈ సంవత్సరము దసరాలలో మన కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలవారి కై నను బొడకట్టిన దని నే నూహించుచు వాడ. ఆంధ్రదేశమందు దురభిమానమంది మంచిగాని చెడ్డగాని మన యాంధ్ర గాయకులనే గానసభలకు విలిపింపు దని నాయభి ప్రాయముకాదు. కాని "మారపుకొండలు ననువు" అన్న సామెతను గానసభానిర్వాహకులు మనకుం దిందుకొని సత్య స్ఫుటము లొరసిన ఔషక స్వదేశీయులుగాని పరదేశీయులుగాని తమకు గౌరవనీయులుగా నెంచవలయు. మరియు గానసభా నిర్వాహకులు గానముయొక్క పరమాధ్యయను గురైతింగి యట్టి గానోపాస నారంభహృదయు లగు గాయకులనే కాలానుక్రమణిక గౌరవము నేమి సమకట్టవలయు. కాలానుక్రమణిక ననుటచే నొక్కసర్వాయమే యట్టి సంస్కారము చేయుటకు దుస్సాధ్యముకాన క్రమశః కేవలత్తులగు గాయకులే బయలుపడెడి నటుల నిప్పటి గాయకుల మన్ననలందు భేదము లొరయుచుండవలయును.

సంగీత పరిషత్తులు.

ఇట్టిని మనదేశమం దెన్నటను గానరాజున్నది. వీని యావశ్యకని నీకింద సూచించెదను. గానవిద్యాభ్యాసము గావించి బాని నందు గడతేనవారు ప్రఖ్యాతి సంపాదించి దేశమున గానకు ప్రముఖులలో వేరు గాంచుటకు ననే కాంతరాములును గలవు. వాని యొగ్యతాయోగ్యతలను తన యంతకు తాను బయలుపడెడి జేసి కొనినగాని యాకాలము నం దాతనికి ఆతనిసామర్థ్యమునకు దగినవేరు పడెనుట దు

స్సాధ్యము. పతాంతరమందు ఏపట్టణంబున గాని పదిమంది యేకభవించి యొక గాయకు నభిమానించినచో వానికి రాదగిన పేరునయ్యుటకు వీలుకలుగు చున్నది. కాన నీ కాలమున వేరు లొనికిరావలెనని బదిమందియొక్క యభిమానమైన నుండ వలెను. లేని యెడల దన ప్రజను దానే సిగ్గుపడిచి నాట గల్గిన శక్తియై నుండవలయును. గుణావణులు లాభము వారెరుదు. కాన స్వాభిమానము ఆత్మగౌరవముగల నిజమగు గాయకుడు వేరు ప్రతిష్ఠల సంపాదించవలెనని మిగుల గష్ట మగుచున్నది. కాన యిట్లయ గానమించవలసిన దేశమ గాన విద్యాభ్యాసము చేసి యావిద్య నుండుగడతేని విద్యార్థుల బండి తోటిలో జేర్చుటకు పరిష్కృత లభవలెనులై యున్నది. ఈపరి పత్తులేదా? కొకతూ? గానవిద్యాభిక్షుల గావించి యాపరిక్ష యందు జరు మొందిన వారికి వారివారి పాండిత్యములకు దగిన యట్టి బలదయులు జేతమును నొసంగవలయు. ఇదివరలో దేశ మందలికు వేరెల్లి ప్రఖ్యాతిగాంచిన వారికై యట్టి పరిక్షలు నుండు యావశ్యకము. ఆవ్యాజ ప్రతిభాకాలారై దేశమం దెల్లడల ప్రఖ్యాతి విహించు గాయకులమును నీ పరిషత్తులు గా? మరి యేసభలు గాని పరిక్షించి వారిలో నుత్తమోత్తమ నిర్ణయించు సలహా నన్నమును గానెరవు. అర్హులైనవల అట్టి పరిక్షలు జరుపుట దుస్సాధ్యము కాన నికమందు వేరులోనికి రాదగిన వారిని నిర్ణయించుటకు మాత్రమే యా పరిషత్తులు పరిక్షలు నెలకొల్పుట యవసరము. ఇదివరలో దేశదేశంబుల వేరెల్లి గాయకులరేణుల విత్పరివర్తితులగు గా నెయకొ నుటయుక్తము. మరియు నట్టివిద్యార్థుల సంవత్సరమునకొక తూరి రావించి గాన మభివృద్ధి గాంచు విధానంబుల వారయ వలయు. అట్టి సాంవత్సరిక సభలందు గానము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము, గానసంప్రదాయములు శాస్త్రవిషయములు మున్నగు సంగతుల విచారణవలయు. ప్రాచీన గ్రంథంబుల సమకూర్చి యచ్చొత్తింపవలయు. వానిని భాషాంతరీకరణము గావించ వలయు. మరియు గాలానుసారముగ గానలసిన సంగీతవాద్యమును నేర్పరుప వలయు. మరియు నీ పరిషత్తులే గానవిద్య కాలవాలంబు లై సమయానుగుణంబుగా నావిద్య సంపూర్ణభావంబు నొందుటకు దగిన యత్నంబు లన్నియు దరచి సాపింప వలయు. ఇట్టి పరిషత్తులలో గడతేన గాయకుల వైక వేర్కొన బడిన గానసభా నిర్వాహకులు. వారి గానసభలకు రావించి వారి వారి పాండితి కొలది బహుకరింపవలయు. వేయే! ఈ పరిషత్తులను నవి మన విశ్వవిద్యాలయముల భోలియందగతననియు నీగానసభ లట్టి విశ్వవిద్యాలయ పరిక్షలందు చేరి విద్యార్థులకు వేతనములు గల్గించు స్థానములుగా పరిణమింపవలె ననియు నాయభి ప్రాయము.

వ్యవసాయపు రాత్రిపాఠశాల.

అర్నవెల్లిలోని ప్రదీపు వెట్టుట.

(ఒక విలేఖకుడు)

అర్నవెల్లిలోని ఈపాఠశాలయొక్క ప్రథమసాంవత్సరి కొత్తసము మిక్కిలి జైధవముతో నవంబరు 29-న తేదీని శ్రీకాళేశము మైసూరునుండిరమున జనుపుదముగా జరిగి నది. పాఠశాలమేనేజరు చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్. ఏ. గారి ప్రార్థన సంగీకరించి గంజాంజిల్లాజడ్జి సి. కె. శ్రీనివాస రావు బి. ఏ. గారు సభకగ్రాసనాధిపత్యము వహించి సాయం కాలము 4-30 గంటలకు సభాభవనము దరిదాపు వినునందల మంది పురజనులచే నలంకరింపబడి యుండెను. ప్రధమమున శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు రాత్రిపాఠశాల విద్యార్థుల పరిశీలించుట వదిలనుగుపుకొల్పి దిగి ప్రత్యుత్తరములనిమ్మ బాయిర చులుకుదనమునకును, తెలివితేటలకును మిగుల సంత సించిరి.

సభ.

తరువాత పంతులవారు సభాభవనమునకు విచ్చేసిరి. ఈశ్వరసత్యనారాయణశర్మగారు తామరచించిన పద్యములను చదిరి. శ్రీకాళేశపురస్వాయస్థానమున ప్రధానస్వాయవాది యగు బి. శంకరశాస్త్రి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు చిత్రవాక్యముల సభాసమావేశమునకు కారణములదెలిపి శ్రీనివాసరావుపంతులు గారిని ఆగ్రాసనాధిపతిగా కొరగా పంతులుగారు సభాపతి స్థానములకరించిరి. తరువాత చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. గారు పాఠశాలయొక్క రిపోర్టును చదువుచు అర్నవెల్లిగ్రామములోనున్న రయితులకు, కూలివాండ్లు మొదలగు వారిలకు నుపయోగార్థముగా నీరాత్రిపాఠశాల 1914

నం॥ జూను, 1-వ తేదీని స్థాపింపబడినదని నెలవిచ్చిరి. ఇందు ప్రస్తుతము 67 గురు బాలురు చదువుకొనుచున్నారు. నలుగురు పాఠ్యాధ్యాయులు నియమించ బడిరి. బాయిరకు వాచకము, వ్రాత, లెక్కలు, వ్యవసాయము చెప్పబడుచున్నవి. వ్యవ సాయము చెప్పటకు ఆడిపార్టుమెంటువారిచే పునరింపబడిన కరపత్రములును, గవర్న మెంటు ఫారము మేనేజరుల సలహాను విశేషముగా తోడ్పడినవి. ప్రత్యక్షముగా నూతన వ్యవసాయపద్ధతుల బోధించుటకై నిదర్శన జ్యేష్ఠ మొకటి యె ర్పాటుచేయబడినది. ఈసంవత్సరము వరి ఒక్కొక్క మొక్క గా నాటుట ప్రత్యక్షముగా చూపబడినది. వ్యవసాయపు గార్వ నులన్నియు బాయిరవేతనే మాదిరిఫారములో పగలు జరుప బడుచుండును పాఠశాలయందు విద్యుదంతరములు మొదలు ఏబది సంవత్సరముల విద్యార్థులిందు చదువుచున్నారు. పాఠ శాలకు ర. 3275-0-0 ఖర్చుఅయి పాఠశాలలను ఆహారము రు 72 లు వచ్చినవి. ఖర్చు నెచ్చుములు మేనేజరులు భరించిరి. ఎమ్. నుబ్బారాయుడు బి. ఏ. గారు కొంతభవనసాయము చేసిరి. భల్లముడి దక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారు స్లోకములను జదివినతరువాత విశ్వబాధశాస్త్రిగారు ప్రారంభవిద్యనుగూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి.

అసంతరము ను॥ ఎమ్. నుబ్బారాయుడుగారు గ్రామ జనుల విద్యాభివృద్ధివలన సంఘసంస్కరణము లాగుగా జరిగి దేశభివృద్ధియగునని చెప్పిరి.

తరువాత ఆగ్రాసనాధిపతిగారు సభ్యుల కరతాళ శబ్దములతో లేచి వీరులందుగా నసమానవాగ్మ్యతమును గురి పించిరి. మన దేశమునకు ముఖ్యవృత్తి వ్యవసాయము. మన దేశములో రైతులకు పొలముల పనిపాటులవలన పగలు తీరిక యుండదని ఆధ్యక్షులు నడిచిరి. ఇట్టి పాఠశాలలు దేశమం తయు నెలసిన మన వ్యవసాయ మభివృద్ధియై జనులువృత్తికి వచ్చెదరని నిశ్చయముగా జెప్పరచ్చును. ఇట్టి పాఠశాలలు మన హిందూదేశమున నెక్కడవలెవు ప్రభుత్వమువారు ఈ పద్ధతి నవలంబించి హిందూదేశమున నట్టి పాఠశాలల స్థాపిం తురు గాక! యని వీరు కోరిరి. ఇతరపాఠశాలలకు దీనికిరి యనేక భేదములున్నవి. ఇందొక్కదోషమును గానపించును. ఇతర పాఠశాలల నెక్కడను దేశజనుల జీవనాధారములగు వృత్తుల నేర్పుటలేదు. ఇచ్చటనో, నవీనపద్ధతులొందిన వ్యవ సాయముచేయుట, గ్రామపరిపాలనా పద్ధతులు, సర్వీకలత లెక్కలు మొదలగునవి శత్రుతో నేర్పబడుచున్నవి. ఈయుద్య మమునకు గవర్న మెంటువారును ప్రజలును దోడ్పడవలసిన దని ఆగ్రాసనాధిపతిగారికి నందనములతో సభ ముగింపబడెను.

పాఠశాలను దర్శించుట.

మరునాడుదయము 8 గంటలకు శ్రీనివాసరావు పంతులు శంకరశాస్త్రి శ్రీకాళేశం మునసబు ఆదివారమునరావు నాయుడుగారు పాఠశాలకు జూనుటకు మోటారు బండిపైని అర్నవెల్లివిచ్చేసిరి. వీరిలో శ్రీనివాసరావు గారు విద్యావిషయమై కొంతసేపు ప్రసంగించిరి. మూర్ఖనారాయణస్వామివారి యల యమునకు సంవత్సరమునకు నుమారు రు 5000 అ ఆదాయము వచ్చుచున్నది. ఆ భవనమేకవిధముల వినియోగపడుచున్నది. పాఠశాలోపయోగముగా నొక గృహమును నిర్మింపవలసినదని శంకరశాస్త్రి శ్రీస్వామిగారు ధర్మకర్త గారికి కోరిరి. తరు వాత మాదిరి ఫారమునకు దయచేసిరి. వీరివిస్తీర్ణము 45 సెంటు తిరిగి వీరు 11 గంటలకు అర్నవెల్లి పంచమ రాత్రిపాఠశాల పాఠ్యాధ్యాయులతో కొంచెముసేపు ప్రసంగించిరి. ఉపాధ్యాయులు గూడ బంచముడు. ఇంగ్లీషుభాష ప్రాయములు మాటలాడుటయు నేర్పినవారు. పంతులవారి తినితో నింగ్లీషు గొంతసేపు ప్రసంగించి సంకోషించి యా పాఠశాలకు గొంత ద్రవ్యసహాయము జేయుచునని చెప్పిరి.

పంజాబు విమానదళము. 2 లక్షల పదివే లిదివరకు చేరినది. 1 లక్ష వాడ్రానము చేయబడినది.

బిరుదముల నొసంగుటకొకసభ:- ఈనెల 7 వ తేదీని కలకత్తాలో దర్బారు జరిగినది. 28 గురికి బిరుదములు పతక ములు నియ్యబడినవి. ఒకరికి రాజాబిరుదము, 8 గురికి రాయి బహదూరు బిరుదములు, ఒకరికి ఖానుబహదూరు బిరుదము, 4 గురికి రాయిసా హెబు బిరుదములు, ఒకరికి బి. యస్. ఓ. బిరుదము ఒకరికి బి. ఓ. ఎం. బిరుదము ఇద్దరికి కేసరిహిందూ పతకములు 4 గురికి పోలీసు రానపతకములు ఒకరికి బి. ఎస్. ఎమ్. పతకములు నొసంగుచు శ్రీగవర్గురు గారు వారినందరి కభినందించిరి.

Wanted

కావలెను

జిల్లాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏకైకముగా నుత్తగా కొను వర్తకము కావలెను. తేట్లు చవుకగా నుండును వివరములను తెలియగోరువాడు 0-4-0 బిల్లును చేర్చి పంపవలెను. ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్, ఏజెన్సీ మదరాసు.

యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

ఈ కళాశాలకు పరీక్ష పాస్ అయి ప్రైవేటునింగు అయినట్టి యువపాఠ్యాయుని యొక్క-ర్తుకు మెట్రిక్యులేషన్ ప్రైవేటునింగు పాస్ అయిన ముగ్గురుగురులు ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలసి వున్నాడు. అట్టివారైనచో నన్ను యెడల తమ దిరభిక్షులను ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి ఈ సంవత్సరము ఆభివృద్ధిగా తమ దిరభిక్షులను పంప వేడుచున్నాము. తా మెంత శత్రువును గోరునది దిరభిక్షులతో తెలియపరచునది.

బాపట్ల వో. సీతమ్మ.

మునుము హెమాపాథ్యాయుని బ్రహ్మశ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దికొత్తులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 బిల్వేశ్వరీయము 0-0-0
- 2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము 0-0-0
- 3 సింహచల యాత్ర 0-0-0
- 4 గోదావరి వర్ణనము 0-0-0
- 5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము 0-0-0
- 6 సరకామరవిజయ వ్యాయోగము 0-0-0

కొక్కొండ కుమారనరసింహం,

(261) రాజమహేంద్రవరము.

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు సర్క్యులు కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల తూడి రోడ్డువిడచు ప్రయాణికుల ఉపయోగముకొరకు యేర్పర్చుబోవుచున్న పెద్ద మోటారు కార్లను ఈ నెలలో నడిపించుటకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్టణములో ఈ మధ్య దురిసిన అపరిమితపు శ్రద్ధములకు కార్లను చేయు రంగులు ఆరకను న్యూ వార్షికు జేయుటకు ఏమి కావలసిన మొదట ఎన్నటుచేసికొన్న నిమములకు పని ప్రారంభించుటన ఆధ్వర్యము కలిగి బిల్లుకు ఏలూరుకు బుసించుటకు మీరు కలిగినది. కాదు. ఇట్టి సీతీలో ఆ రోడ్డు ప్రక్క ను నుండే ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోలుగేటు కంట్లాక్తుడు మోటారు కార్లకు నడవడముకల్గితే తనకు నష్టము తక్కువని విచిత్త వాగా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారికి నోటీసు ఇచ్చియున్నాము. అందువల్లకు మాకు లయినన్ని ఇన్వెంటరీ ఆగిపోయినట్లున్నా సరకు టోలుగేటు కంట్లాక్తుడుకు అది భక్తి అన్ని అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మునము వాడుక చేయుచున్నట్లున్నా కంటున్నాము ఘోరతపించిన బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగముకొరకు ఏర్పరచి పట్టణాలలో అట్టి అధ్వర్యంకలకు విరచిల్ల ముగ్గురు కరు చేయు ముది పనులకు కొరకైనపు.

వినోదకరమైన తెలుగునవలలు

లీలా లేక నురేంద్రనగరము:- ఇంగ్లీషు మనోస్థాయిర్యము చూడల్పాదిగుణములు వర్ణించబడినవి. 1-0-0
యశోధర:- ఇంగ్లీషుకయవలె తనమగనితైలము ప్రేమకై నడచిన పాట్లుపడి యున్న శిశితికిదెచ్చును. 0-12-0
సానోరము:- మగడు కేటకే గాక్షునునొద్ద జిక్కుకొన తన సావధ్యంబుచే నడిపించుట. 0-10-0
జగదేకరంభ:- అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న శిశితికిదెచ్చు సావధ్యంబుకై 0-10-0
సహనోదరవాంఛ:- తమ్ముకడు బుద్ధిలేక కలహించినను అన్న పోర్వకలమనకటకు బోధించును. 0-4-0
అత్తలారాబిడు:- కోర్కెగ్గురి కోడంద్ర ప్రభావం 0-2-0
మిత్రద్రోహము:- స్నేహద్రోహమున నిశించినచరిత్ర 0-8-0
సహజేవళామ్రము (నాడవిత్స) శాస్త్రవ్యవహారము ఆ 2
విరోధాభింద యధ్యచరిత్రము (మొదటి భాగము). 0-8-0
చిరువాహు:- నా. మునుస్వామి మొదలియూర్.
6, వంకటేశ షేట్టిగిది, మదరాసు.

“శబ్దకౌముది”

అను సకారాది ఆంధ్రవినుములు. ఇది శేఖరు ఇముడంగులది ఇట్టిది నే తెక్కడనులేదు. కావున అపూర్వమైనది. కల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి 0 కి పైరు. 0. కేటలాభులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వారాయాదు యస్. వి. రంగాచార్యులు, 88, కరదామ త్రిపుప్పన్ వీధి, చెన్నపురి.

THE HOTEL CLARENCE.

[Phcn 341]

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers. Book your orders for Xmas & New year Cakes early; Our Decorations and Ornaments special this Year Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale. Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.
FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.
Garlands for Presentation. Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc. Price List And Catalogue With Illustrations on Application.
N. RUDRAPPA & SON, LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె నీసా 1-కి నెల 0-12-0. అమ్మతాండనం డిపో, మదరాసు.

సి మెంటు.

గిలింగుహము “చేతి” మార్కు పోర్ట్లండు

సి మెంటు

సరకు విరామము లేకుండ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటురోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా

నైనను గూడ ఎంత సరుకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్యబడును.

వెలును వివరములును తెలియగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

బెన్సు అండు కో., లిమిటెడు.

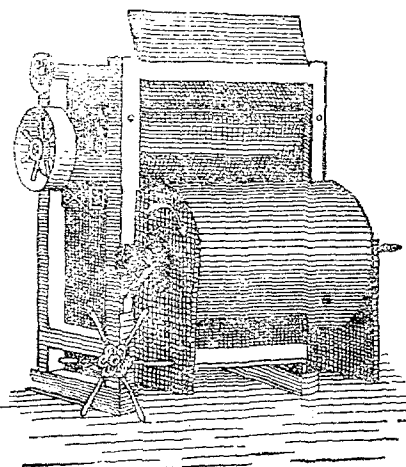
పోస్టుబాకు 63 మదరాసు.

BEST & Co., Ltd, MADRAS.

వేరుశనగలను ఒలుచుయంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనివారివల్ల తయారు

వేరుశనగ కాములను వగులగొట్టి, వడ్డు నలక కుండ లీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది. కావలసిన ధరమును తెలియపరచి నట్లయిన ధర్మరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడును.

కోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

80 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు

చేయుటకుగాను మూడు తరగతులకు నిర్మింపబడి

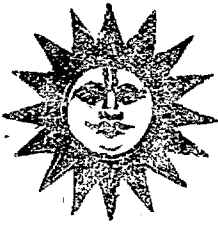
యున్నవి.

చిరునామా:—బీహెచ్ ఫౌండరి లేక ఓక్కుకంపెని, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

కృష్ణ

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు యుద్దలగునః ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(55) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ.

తైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందానధితి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచిక పి. పి. గా వంపునము పంపింపారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కావేరీ, మదరాసు అని వ్రాయుడు (17)

కాటోల్ పాడరు.

కొలులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుటలు మున్నగు క్రిమిల బుట్టించు పురుగులను పరింపజేయును. టిక 1-5 అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, సారదోలును.

210 కట్టలుగల పెట్టె 1-5 అ 12

విజయనగరమునకు చీమలును పడకటిండ్లయందు కట్టలును దొరకును, పుష్కరేటికలను చిరుటలనుండి కాపాడును.

సోలును పెట్టె:— టి. హర అండుకో, 16 నానాబాద సోన్, మదరాసు

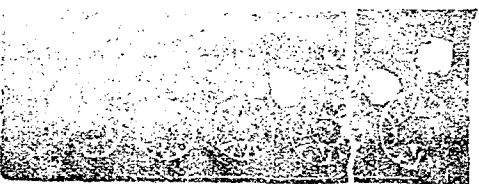
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు

రింటి కలెక్షను:— "ఉమ్మడియోర్"

అంతర్జాతీయ కనుకర విజ్ఞాన ఇతర ముఖ్యము బహుమతిలకు తగినముఖ్యము ఇమిటేషన్ కెంపు లున్న వైశ్రాంతములు విదేశా కమలములున్న బేరకానులు అభాకానులున్న బంగారపు నగలు మున్న పైరాముల నగలున్న, పట్టు రుమాన్లును కావలసినవారు మా కాలిబాగును తెప్పించుకొని ధరించు తెలుసుకొని మాకు అర్హుల పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. (183)

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

అంధ్రవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి. ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి సుందరులైన శీఘ్రములోనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల్యఅయోధ్యాకాండములు గొంపానుల కాగితములు కాళికోటైందు గిల్లుపేరు ౧ సంపుటం రంగపటములు 3-౦-౦ అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గొంపానుల కాగితము కాళికోటైందు ౧ సంపుటం రంగపటములు ౨-౦-౦ యుద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦ తైల్రీయోదీపక, రంపానుల కాగితములైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళికోటైందు పాల, అయోధ్యా కాండములు చేరి ౧ సంపుటము గొం-౦-౦ డిల్ అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం॥ చేరి ౧సం॥ గొ-౦-౦ డిల్ యుద్ధకాండము మూడుభా॥ చేరి ౧ సంపుట ౨-౦-౦ శ్రీరామకాలసిద్ధయము ౦-౦-౦ (235) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, ఆనంద ముద్రాచాలయాధికారులు మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనాము, నిక్కాక, కుక్కనప్పము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రేరి, రక్తస్పర్శిని, యావన నుఖమును, సంతాపనాపిని, సరములపటుత్వమును కలిగించు రక్తప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 టు॥ డబ్బీ రు. 1-0-0 ఘనపారచంది:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు పెగిలగములను మూత్రపురుగుటకు, తక్షణమే మాన్యును. 2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 వి. పి చార్జి వేరు. ఆముక్కేద సమాజ్, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు సదుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు గాని తరిమియు నిర్మింపుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు పడుచునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు పేరులను యాచుంకముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాతకాలలో, యూరోపియన్ దేశముల నెప్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటుబారికడనుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును, యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు జనరల్ నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినవి— ధర్మము దిసంబరు నెల 81తేది లోపల 10రూపాయల అద్యాప్తుగా పంపుకొని తన కొకస్థానమును నిజపుకొన పలయును. పాదుగూరివిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొసంగబడును. ఈ క్రింది సందహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడినవి నుందును కాలజేద భేదములు లేక ఆశాలక్ష్మియును శ్రీపురుష లిరుచ్చును సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మననమంజరి మూత్రలు.

40 గల డబ్బీకయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశనజీ

(188) 20 చీవాబజార్ రోడు మదరాసు.

వీరపూజ

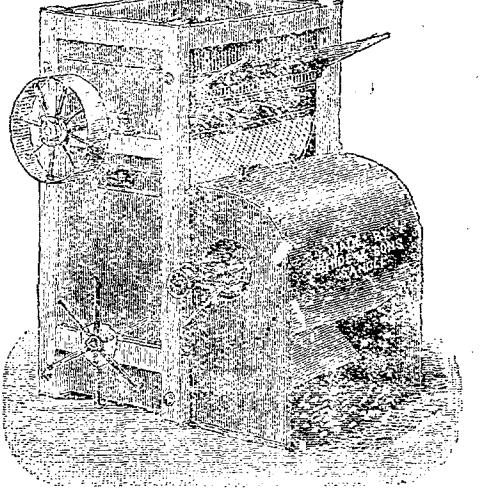
ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపవర్ణనములు చక్కని శైలిలో కల్పించబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ కలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగల కాంక్షమున మఱియొకటి లేదు తెల రేదలు వైండు 0-12-0 కాళికోటైందు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము. పలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తిలుకెట్టివీ, మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం! ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేషములను అనేకకాత్రములలోనుండి గ్రహించి లోకజేహమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతినవహ్యుడును అవశ్యముగా బంధ పలయును. ఈపుస్తకమునకు తెలలేదు. కలాలాభివృద్ధి. వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిండ్, రింకనిగ్రహ భేషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటురోడు, మదరాసు.

Bhide & Sons Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved

Ground Nut Decorticator or opener.

వేరు తెనగలను బిలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరు తెనగలను పశుల గొట్టుటకు గాను నిర్మించబడినది. లోపల పప్పును పశుల గొట్టుటకు కుభ్రముగా బిలుచును. బొంబాయి మదరాసు రాజధానలందు భాగముల ప్రతిష్ఠింపబడినది.

మాచుంత్రియును గొంతు మిక్కిలి లాభకరము. విశేషములు తెలుసుకొని గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయించుడు.

బై డె అండు సన్సు, సాంగ్లి - బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మోగము. ఈ అద్భుతమునకయి యోగ్యతాపత్రిములు మాకు పచ్చి యున్నవి. శ్రీలు, పుగలము, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, నర్తకమున లాభనష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము కృత్తికముగ జవాబు ఇచ్చును.

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6 0 0
సీమ అద్దము	5 9 0
సామాన్య అద్దము	2 9 0

ఈ త్రికాలదర్శన అద్దములలో వ్రాయవలెను. ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్, కరంసాద్. ఆనందమూర్తయ్య గా, కైరాజిల్లా Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad. Via Anand Kaira District.

రిజిస్టరు చేసిన గౌరెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది క్రితం యిగ్వబడును. ఈగడియారము చాలాకాలము నడిచేటట్లుగా సీతము మాకం పెరిగిగాను గెట్టితరమైన సామానలతో చేయబడినది. దీని లో మాకం వెనిపేరున్న పీపాయిమాన్సు. వేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనీలో దొరకదు. ఇది సరియైన కాలము చూపునదియే సిండా

నుండరచుగను లోతట్టు అద్దపు మూలగడియారు, మాకం వెని పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈగడియారములో మాకం వెని పేరు పసి తక్కువధరకు అమ్ముచున్నాము. మునుపటి కాల రు. 8-8-0. ఇప్పుటి కాల గొలుసుతోచేరి ,, 8-0-0. విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకాదుపేట, మదరాసు.

